Ч. 237 (15.036). Львів, вівторок 25. жовтня 1938. Оплата почтова вплачена готівкою. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 248-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА“ В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Будапештенський уряд вислав праському свої контрпропозиції.

Минулої ночі (з неділі на понеділок) виїхав з Будапешту до Праги спеціяльний курієр що повіз мадярські контрпропозиції на чехословацькі пропозиції. Зміст ноти оголосять щойно тоді, як її доручать.

НАРАДИ МАДЯРСЬКОГО УРЯДУ.

В суботу в год. 23.55 приїхав до Будапешту дипльоматичний курієр, що привіз пропозиції праського уряду. Прем. Імреді та мін. Каня обговорили цей проект негайно самі в неділю в 10. год. рано ще й з іншими міністрами. В год. 11.30 відбулося засідання уряду, якого постанови закомуніковано в год. 12.45 регентові. Опісля мін. Каня зредагував мадярську контрпропозицію.

МАДЯРСЬКИЙ УРЯД НЕ ПРИНЯВ ЧЕХОСЛОВАЦЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ.

В неділю вечором мадярський уряд повідомив чехословацького посла, що не вдоволюється чеськими пропозиціями, доручeними того самого дня. Вони не можуть становити бази спільних переговорів у справі нового кордону. Мадярський уряд звернеться до великодержав, щоб вони полагодили цю справу.

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ МАДЯРСЬКОГО УРЯДУ.

Після недільної наради мадярський уряд оголосив комунікат, в якому ствердив, що найновіші праські пропозиції вже подекуди беруть під увагу етнічні межі, але все таки Прага хотілаб не віддати Мадярщині кількох міст з мадярським населенням — і тому Мадярщина не може приняти цих пропозицій.

Мадярщина зрезигнувала з історичних границь, але етнографічних не зречеться. Мадярський контрпроєкт домагається кордонів згідних з національними межами і вимагає якнайскорішого кінця переговорів.

Большевики хотять зірвати пакт з Чехо-Словаччиною.

ПОГОЛОСКИ ПРО ВІДВІДИНИ СОВІТСЬКОГО ПОСЛА У ЧЕХОСЛОВАЦЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

У неділю розійшлись у Празі поголоски, що посол СССР Александровський відвідав мін. Хвалковського та порушив дві справи:

1) Звернув увагу, що праський уряд не повинен був розвязувати комуністичної партії;

2) Ствердив що СССР тепер не вважає доцільним пакт з Чехо-Словаччиною.

З інших кол інформують, що візита Александровського мала куртуазний характер та, що під цю пору не є актуальна формальна ревізія відносин між Москвою та Прагою

Западославія чи Стжедославія?

ШУКАЮТЬ НАЗВИ ДЛЯ СОЮЗНОЇ ДЕРЖАВИ ЧЕХІВ, СЛОВАКІВ І КАРПАТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Як інформують з праських парляментарних кіл, правнича комісія, яка опрацьовує проєкт конституції нової союзної держави, не може згодитись на державну назву, яка підкреслювалаб федеральний характер держави. Є проєкт, щоби на зразок Югославії назвати чехословацько-український союз „Стжедославією“ (середущою Славією) або „Западославією“ (західною Славією).

СОЮЗНИЙ ПРЕЗИДЕНТ БУДЕ МАТИ ПРАВО „ВЕТА“?

Президента союзної держави вибиратимуть мабуть обі союзні законодатні палати. Він матиме право видавати декрет у законодатній ділянці в часі між парляментарними сесіями та право „вета“ проти постанов центрального парляменту.

Тріюмфальний поворот д-ра Туки до Братислави.

В неділю вечором вернувся до Пішан б. вожд словацької людової партії проф. д-р Тука, що його в 1927. р. засудили на 15 літ вязниці, а перед 2-ма роками звільнили і віддали під поліційний нагляд у Пільзні. Його повитав словацький міністр справедливости Дурчанський та багатотисячна юрба.

Німеччина та Франція зобовяжуться не воювати між собою.

У Парижі припускають, що ще цього тижня появиться франко-німецька декларація про постанову обох держав не воювати між собою; подібну декларацію проголосила Німеччина й Англія після мінхенської конференції. Кола зближені до міністерства закордонних справ підкреслюють, що така декларація не булаб успішна з автоматичним зірванням франко-совітського пакту.

ЧИ ФРАНКО-СОВІТСЬКИЙ ПАКТ ЗІРВАНО?

Хоча французька преса заперечила вістку про зірвання франко-совітського пакту, Пертінакс дальше підтримує її на сторінках щоденника „Ордр“.

Він твердить, що небавом зірвуть також чесько-совітський пакт взаїмної помочі.

КРАКІВ — це польське місто!

Львів, 24. жовтня 1938.

Ні в одному місті в Польщі не буває стільки патріотичних манїфестацій, віч і зборів (також і галабурд), скільки у Львові. І ні в одному місті на терені цілої польської держави стільки не говориться про польський характер міста і взагалі про польщину („польскосць“), скільки у Львові. Кричати на всі лади і способи, що Львів це польське місто, що це місто — бастіон польщини, що звідси промінює на чотири сторони світа польська культура та що призначенням Львова є плекати польську культуру і защіплювати в краю польську цивілізацію, поза якою ніякої іншої культури та цивілізації ані Львів ані ціла Східна Галичина ніколи не бачили — це вже не трафаретно-традиційна звичка, а просто ритуал: трудно просто уявити собі промовця зпоміж галицьких поляків на такій польській маніфестації у Львові, який своєї промови не будував би виключно на такій фразеольогії і своєї місії промовця не обмежив виключно до фізичного зусилля викинути з себе означене число слів про польський характер міста і цивілізаційно-польський характер краю.

Щоб не було ніяких непорозумінь, мусимо відразу зазначити, що не пишемо цих слів тому, що такий характер польських віч і маніфестацій у Львові нас, українців, гніває, виводить з рівноваги, та що ми цими рядками хотілиб вплинути на зміну цієї системи. Борони Біг! Поперше, ми вже давно до цієї тромтадратії звикли. Трудно вимагати, щоб тон **говорених** речей був у Галичині інакший, ніж **писаних**, а чейже вся польська галицька преса настроєна виключно на тромтадратський тон з гострим вістрям проти українців у першу чергу та жидів у другу. Від часу, коли щезла в Галичині польська демократія, коли сліду не стало по краківській школі політичних реалістів „станьчиків“, коли навіть польські „пепееси“ у Львові почали боротися за свій стан посідання таким робом, що перелицитовували ендеків в антиукраїнському гурра-патріотизмі (типовим таким „соціялістом“ є п. Гавзнер), — нема по польській стороні в Галичині буквально ніодного громадянського чинника, який думав би про потребу — поставитись самому до української проблеми та оформити свою програму до неї в якийсь конструктивний спосіб. Для галицько-польської сторони українство взагалі не існує як якась проблема, яка примушує думати якимись конструктивними категоріями. Факт існування стількито мільйонів українців у Польщі та їхньої політичної боротьби, політичних змагань і культурно-господарської праці спонукує польське громадянство виключно тільки до ступенування протиукраїнських гасел. Як єдиний спосіб, як єдину можливість розвязки проблеми польсько-українських відносин, краєві польські гурра-патріоти вважають „скріплення польського стану посідання“: під цим гаслом іде вся діяльність Секретаріяту Порозуміння і під цим гаслом діється у краю все те, що діється. Так, немов найкращі навіть для поляків висліди цього „культуркампфу“ перекреслять і факт існування мільйонів українців у Польщі і їхні амбіції і динаміку їхнього живого руху! Ніхто цим із польських громадянських кол у Галичині не журиться. Коли-ж стає віч-у-віч дійсности, яка їх не задоволяє і дальше гніває та нервує, вони, замість перевести ревізію дотеперішнього свого плиткого й фальшивого підходу, — стараються самі себе потішити та своє громадянство приспати — дальшою порцією тромтадратських фраз. І так у колісце...

Те явище ми знаємо, до нього привикли і воно нас не гніває. Ми займаємось ним сьогодні просто як строго актуальною темою дня та висловлюємо низку уваг і рефлексій, як сторонні спостерігачі останніх подій у Львові.

Ось тиждень тому йшли у Львові великі польські маніфестації. На маніфестаційних зборах у львівському міському театрі президент м. Львова д-р Островський у своєму красномовному палі загнався аж так далеко, що Львів схарактеризував, як „речника польських впливів на сході і півдні далеко поза границями держави". Очевидно, що думка „скріплювати польщину в краю" червоною ниткою ішла від початку до кінця промови того діяча, який ніколи не тямить, що в місті, якому він головує, живе також кількадесять тисяч українців і що звичайний примітивний такт каже не чванитися вічно своєю збройною перемогою — після 20-ти літ від тієї перемоги. Покликуватися на кров, яку він проливав в обороні польського характеру Львова — це спеціяльність п. Островського, того найдивнішого президента міста, який колинебудь у Львові був. Ті самі протиукраїнські (цим разом і протижидівські) вигуки повторював п. Островський, на одних маніфестаційних зборах у Львові й учора, 23. ц. м., не солідаризуючись лише (щеб того бракувало!) з методою бити шиби. Про гістерію п. Войцеховського нічого й казати: нею здобув він собі свою „славу" і її мусить триматися, коли хоче зберігти свою „славу". Звідси і його останні пописи у львівських маніфестаціях.

Не можемо тільки вийти з дива, як самі польські патріоти не відчувають незручности того вічного переконування себе, що Львів, це польське місто і що вони готові на найбільші жертви в обороні польщини Львова і краю. Здавалосьби, що для польського державника-патріота це річ самозрозуміла, аксіомна, яка не потребує ніяких переконливих аргументів. Чи чував хто, щоб поляк із Кракова переконував себе і своїх земляків, що Краків це польське місто, та щоб його президент запевнював, що він готов боротися за територіяльну ненарушність держави?! Признаємось щиро, що не розуміємо психіки пп. Островських і Войцеховських та даремне стараємось вжитися у почування якогонебудь чужинецького патріота (поляка, француза, англійця), який чомусь то вічно кричав би, що він добрий патріот. Мимохіть пригадуємо собі, що з 1917 році одна порода громадян молодої української держави над Дніпром кожне своє речення зачинала обовязково від слів: „я українець і страх люблю Україну". Але це були свіжоспечені українці так званого березневого походження і вони мусіли заявляти своє кредо, бо самі ще в нього не дуже вірили, і знали, що інші їм не довіряють. Але чейже національного патріотизму пп. Островських і Войцеховських ніхто з неполяків не квестіонує, — квестіонує лише їх політичний розум!

Не ми перші, тільки дехто з варшавських земляків пп. Островського й Войцеховського, приглянувшись їх тутешній діяльности та їхнім гурра-патріотичним і тромтадратським виступам, висловив погляд, що вічний лепет про польський характер міста Львова і краю походить не з почуття сили тих галицьких польських діячів, тільки слабости та що їх виступи є клясичним показчиком „комплексу нижчости": вічного страху, що його хотять перемогти і зглушити в собі своїм криком.

Нікому не можемо заперечити права кричати, скільки кому до вподоби і скільки сили в легенях. Не лицює теж нам, українцям, казати їм, польським патріотам, як мають поводитися для польського добра. Однак маємо враження, що тією медотою вічного напомповування себе гурра-патріотизмом, вічних інекцій шовіністичної екзальтації та гістерії — що тією методою вони і самій таки польській справі користи не приносять і не принесуть. Краків не терпить на тому, що ніхто з його мешканців не кричить, що воно — польське місто. ік.

—o—

Вклади вертаються.

Каси Ощадности в Галичині виплатили у вересні, через схвильованість вкладчиків, **31 міліонів золотих,** при цім ніодна з К. К. О. не припинила ні не обмежила виплат вище умовлених сум.

Вклади ті вже вертаються, бо суспільність переконалася, що в закладних збільшених виплат К. К. О. неохобві. **Досі вернулося поверх 11 міліонів золотих.**

Тому, що без огляду доповнювання касових резерв спинює розвиток дальшої кредитової праці К. К. О., в господарськім інтересі нашого терену лежить, щоб вкладчики, які непотрібно підняли у вересні свої ощадности з якоїнебудь К. К. О. — **якнайскоріше назад їх зложили".**

2213

Громада, що не знає партій.

Манчестер, кінець вересня 1938.

Привела доля нас в чужину
Почерез моря та краї
У місто мрак, фабрик і диму!
Та не забути нам гаїв,
Ні злотих нив Твоїх, Вкраїно!
І ми не пустим з рук прапора,
Доки не впаде і не згине
Завд Твоїх піль червона змора!...
Манчестерська Громада
Шле привіт Тобі, Вкраїно,
І синівську любов!

. . . .
. . . .
. . . .

Молоді голоси співають далі під голос скрипки і фортепіяну. Домівка, як звичайно, повна!

Голова Громади просить спокою і подає до відома всіх зміст листа, що наспів від одної з читалень „Просвіти" в Золочівщині: просять підмоги на ремонт будинку.

Справа коротка: на другу неділю влаштують дитячий концерт і весь дохід з концерту вішлють туди.

(Та не забути нам гаїв,
Ні злотих нив Твоїх, Вкраїно!...).

— Кілько таких підмог післала вже Громада до краю?

— Багато. Багато грошей пішло також до наших родин у краю, але й багато грошей пропало по листах...

•

Від ранку діти сидять в англійській школі. До хати прибіжать на ленч і знову летять до школи. В пятій пополудні наука в англійській школі скінчена. Діти вертаються до хати на чай, беруть книжки, зшиток та олівець і спішать до другої школи: української.

Велика саля клюбу повна дитячого гамору. Ніде дітей не виховують так свобідно, як в Англії, і тому ніде мабуть не є вони такі розпещені та свавільні, але-ж вкінці сидять всі за столиками і читають з читанок. Перед двома тижнями деякі з них не вміли ще відріжнити букв, тепер читають цілі речення. Чуєте їхню вимову і здається вам, що це не українські, а англійські діти. Дехто з дітей мусить здобуватися на геройські зусилля, щоб наломити язик до правильної вимови. Школа наложила на них своє пятно. Тільки по інтуїції, з якою вони відгадують зміст слів, що їх вони може і вдома ніколи не чули, пізнаєте, що це таки наші діти з притаєними в підсвідомості звуками предківської мови.

В куті сидить місіс Ґроґґінс. Місіс Ґроґґінс — родовита анґлійка; вона хоче конечно вчитися української мови разом з дітьми, але-ж це не приходить їй легко. Діти вивчилися читати з читанки на другу клясу, для неї необхідно починати від букваря...

•

Із школи йдемо всі до церкви на панахиду і вечірні молебні. Церква велика, але-ж враження таке, що заповнила її Громада, з якої нікого тут не бракує. Співає хор.

Церква обєднує їх і багато з них через церкву і тільки при церкві здобули національну свідомість.

Всі вони з конечности парохіяни (неофіційні) римо-католицької церкви св. Дитяти. Парох тієї церкви — старий приятель українців. Рідко коли мав я нагоду познайомитися з такою симпатичною людиною. Але-ж усі вони дуже дорожать власним обрядом і найбільше свято є для них тоді, коли наш священик прибуває до Манчестеру. Тоді є нагода і похвалитися власним обрядом перед англійцями. І так напр. минулого року у вересні заходами манчестерської Громади Преосв. Чарнецький відправив у Ліверпулі Службу Божу перед 20.000 народу (під відкритим небом). Співав хор манчестерської Громади. Так само і в інших містах відправлено Службу Божу в нашому обряді у церквах, набитих ущерть цікавими англійцями.

Голова Громади показує мені цілу грубу вязанку ґазетних витинків та ілюстрацій, що відносяться до тих Служб Божих. Не було ніодної католицької ґазети в Англії, яка не помістила б довшої статті та низки знимок із Служби Божої, навязуючи при тому до українського народу, його положення і т. д. Але бачу в тій вязанці витинків також цілі сторінки, заповнені великими преґарними знимками наших дівчат, що вбрані в народні строї співають коляди, бачу український шлюб і т. п. сцени з релігійного та клюбового життя нашої Громади.

— Всі манчестерські часописи (деякі з них розходяться в міліонах примірників по цілій Великій Британії) знають нас і на Різдво, Великдень та ріжні наші імпрези і свята присилають до нашого клюбу своїх репортерів.

Не є це переборщення. За мого недовгого побуту в Манчестері кількакратно бували в клюбі на імпрезах Громади репортери англійських великих щоденників. На другий день рано були відповідні статті, нотатки й ілюстрації в їхніх ґазетах. До найстаршої українки в Манчестері, пані Руцької, фоторепортери приїздили автами додому, бо довідалися, що вона є „справжнім типом українки".

Можна сміливо сказати, що Українська Громада в Манчестері має найбільшу „пресу" поміж усіми нашими еміграційними громадами. Вислід той, що в Манчестері десять разів важче найти когось, хто не був би поінформований принайменше з ґазет про Україну, ніж в якому-небудь іншому місті Західної Европи. Треба тут зазначити, що в Манчестері живе також польська і литовська громада, але ніодній з них не присвячує уваги англійська преса.

Очевидно, Громада завдячує це також у великій мірі власній рухливості. У звязку із справою Закарпатської України Громада вислала низку меморіялів до Чемберлена та Галіфакса. Манчестерська преса передрукувала текст тих листів разом із десятками підписів українських громадян Манчестеру.

Додаймо, що по професії всі члени Громади є робітниками, нема між ними нікого з вищою або хоч середньою освітою та що в своїй здоровій пропагандивній роботі вони керуються тільки власним розумом.

•

Відвідали ми живих, треба відвідати ще мертвих. Крутими шляхами везе нас одноповерховий автобус на далекий „Мортон Сіметері". Під білими памятниками та чорним мармором лежить тут сумна данина смерті від нашої еміграції. Чи знаєте ви, як важко вмирати на чужині? Навіть діти тих покійників, що може і гляділи на смерть своїх батьків напевно не усвідомлюють собі цього!

Кладемо квіти на зовсім ще свіжій могилі останній, і далеко, під муром шукаємо першої.

Повітря вогке і зимне. Шумить вітер у більному деревостані того цвинтаря. Маленька киця біжить крок-у-крок за нами і задержується разом з нами перед гробами. Тут лежить сам Солпра, там другий, а там далі ще три могили його дітей. Всіх дітей забрала йому смерть.

Смеркає.

Треба нам письменника, що вмів би з високим хистом і силою нагнутися над міліонами українських кісток, розкинутих по земному глобі. Треба нам письменника, що заспівав би велику епопею Українській Еміграції!

Гей, Краю Рідний, чи чуєш голос соток тисяч Твоїх синів, що помандрували геть від Твоїх голодних грудей?

Пливуть нестримно нам літа
У сірій праці на чужині
І з кожним роком виростає
Нове, двомовне покоління.
Та всі ми тужимо, Вкраїно,
До Твоїх рідних берегів
І ще діждемося хвилини,
Що світ Твій вольний вчує співі

—o—

Великі маніфестаційні збори Української Народньої Ради в Ужгороді.

Дня 16. жовтня відбулися в найбільшій ужгородській салі кіна „Уранія“ великі демонстративні збори Української Народньої Ради.

Збори відкрив **д-р Юлій Бращайко** і між иншим сказав:

— В цей день мали відбутися маніфестаційні збори обох Народніх Рад: української і русскої, де мали промовляти міністри і делегати обидвох Рад. Але п. премієр Бродій не погодився на спільний виступ з невідомих причин (Шкода, бо між населенням панує протимадярський настрій і це можна було використати). Вже в останній хвилині заповіли ми селам, щоб не приходили, але всіх не могли ми сповістити. Може й добре, бо ось бачимо, що прибули ви в такій масі, яка свідчить про вашу свідомість.

Після цього забрав слово державний секретар **о. Августин Волошин.** На нас великі держави дивляться, сказав він, як на націю. Ми мусимо доказати, що ми політично і національно зрілі, щоб перебрати ведення нашої країни в наші руки. Ми не позволимо торгувати собою. Чотири великі держави, як будуть судити, то мусять дивитись і на наш життєвий інтерес. Я певен, що їх присуд піде на нашу користь, але коли не будемо свідомі, здисципліновані, то вони махнуть рукою. Через те проявляймо свою свідомість і тут і в краю. Гуртуймося, посилаймо телеграфічні протести до посольств великих держав! Задокументуймо, скажім відкрито, що не хочемо з тою державою мати нічого спільного, де ми були рабами, де ми були погноєм мадярів. Не сміють від нас забрати залізничої лінії й урожайних притисянських земель!

Складом нинішнього уряду і ми не задоволені. З нашої сторони була охота співпрацювати, але не бачимо щирости. Коли ми підемо до боротьби зорганізованою силою, то в скорому часі **ми поставимо умовини** і вирішимо долю нашого краю.

Міністр Ревай: Українки й українці! Від середи зробили ми перші кроки до розбудови нашої країни. В Празі заграничні журналісти питали мене, чи з державністю Карп. України не стане наша земля Піємонтом до створення великої самостійної Української Держави. Тяжко вірити, щоб півміліонове населення створило державу 50-міліонової маси, але нема сумніву, що наші успіхи будуть електризуючою силою для цілого українства на всьому світі. Але тепер з цим мусимо обережно поступати, щоб у політичному світі не настали які комплікації, щоб нас не задавили вороги. Ми мусимо доказати перед світом, що ми нарід зрілий до самостійного політичного життя. Підкарпатські українці хочуть жити своїм національним життям, ми нікому, ніякій державі не кидаємося в обійми... Звернули мені увагу заграничні журналісти на ту велику радість українців у Галичині і деінде з приводу іменування нашої влади. А я відповів, що вони наші брати по крові і зрозуміла річ, що вони радіють нашими успіхами, так само, як ми раділиб їх здобутками. Український нарід на найбільше висуненій на захід землі виборов собі волю і незалежність, що має велике значіння для цілого українського народу. Але нашу радість занепокоюють голоси тривоги. Ворожі агітатори каламутять воду. В сусідніх державах роблять пропаганду, щоб зробити заворушення між українським населенням, щоб потім показати світові, що тут вибухло комуністичне повстання..., щоб потім прикликати сюди чужих робити порядки... Але наше здисципліноване населення постояло і не далося спровокувати, ані заманити в їхні сіти... Від середи наша країна вільна. Стара чехословацька республика перетворилась у федеративну державу чеської, словацької й української республики. Будемо мати тільки спільного голову федеративної держави, заграничну політику, військо і гроші. Всі инші функції празьких міністерств перейшли в наші руки. Ми осягнули максімум того, що в кожному разі могли осягнути. А тепер від вас і від нас усіх залежить, щоб сконцентрувати всі наші сили до творчої праці. Ми мусимо зєднатись і перебрати всю владу в руки, тим більше, коли творимо майже 70% всього населення, отже, абсолютну більшість. Перед нами ще велике завдання переведення виборів, скликання сойму, упорядкування конституції. В нас партій нема, під проводом Нар. Ради мусимо скупчити всі фізичні і моральні сили нашого народу.

З русскими ми пішли на компроміс. Але дуже помиляються ті, які думають, що вони гратимуть прім, а ми будемо грати другорядну ролю. Проти таких замірів усі українці, як один, мусять виступити.

Після впорядкування границь нас жде велика праця. Наша влада мусить вирішити господарсько-рільничу проблєму, щоб к. стотисяч перелюдненого верховинського населення кудись примістити. Мусимо хоч тепер вже перевести земельну реформу і подбати про працю та хліб для цілого населення нашої країни.

Закликаю всіх українців до спільної праці. Зробім „табуля раза“, забудьмо все, що нас розділювало. Ми не сміємо повторювати такі хиби, як 1918. року. За 20 років нашої боротьби ми вже дечого навчилися. Кожна свідома одиниця хай стоїть на своєму місці, а наша народня єдність нехай буде тою скалою, на якій ми побудуємо краще майбутнє нашого народу!

Федір Ревай: Ось у моїх руках летючки які видали панове з противного табору. Супроти нас наші русскіє обіцяли толеранцію, а тепер наше населення називають українськими бандитами. (Величезне обурення: ганьба!). Ці панове не мають місця на нашій землі. Ось учора попрощали ми нашого героя в Дубриничах, Андрія Ригана, якого вбила мадярська банда... ми хотіли сьогодні запротестувати перед цілим світом проти мадярської пропаганди, але ці панове, замість того, щоб з нами разом маніфестувати проти мадярії, видають проти нас летючки (оклики: ганьба, розпустити Автономний Союз).

Степан Клочурак: Ми мусимо зреорганізувати, перетворити ціле наше політичне життя. Ми мусимо сокупитись довкола Української Народньої Ради і спільним, одним українським фронтом піти до боротьби. Я вже пережив одну революцію і багато навчився. Навчився я поперш і пізнав, що тільки той виграє, хто не тратить своїх нервів і свого спокою. Мусимо виконувати всі прикази проводу і не втратити голови, не втрачати свого здорового розуму. Під проводом Нар. Ради йдемо до боротьби. Витворюймо гуртки тої Ради, які освідомлювалиб нарід і приготовляймося до рішального кроку, щоб на нашій українській землі була своя українська влада.

Д-р Росоха: Ставлю внесок ухвалити таке: Негайно усунути тих високих урядовців, які шкодять українській справі, усунути русотяпських шкільних інспекторів, заборонити всі чеські школи, усунути мовний хаос і державною мовою признати мову українську (гучні оплески); перебрати поліцію і жандармерію у свої руки, перебрати пошту й управу залізниці, пересунути наше військо на Підкарпаття, застановити всі екзекуції.

В. Гренджа-Донський: Провокують нас мадяри, а вже й ті роблять провокації, з якими ми пішли на компроміс... Літаки та авта влади розкидують летючки проти українців, замість того, щоб іти проти спільного ворога. Проти мадярської банди, проти провокаторів всілякої масти українське населення безборонне і не є запевнене. Тому ми вимагаємо, щоб українське населення було озброєне. Ми домагаємося зброї в руки і тоді ми оборонимо своє життя і своє майно. Зброю нам у руки давайте! (Величезні вигуки: Зброю нам у руки, зброю!...) Ми святочно проголошуємо, що від сьогодні жовто-синій прапор уважаємо своїм державним прапором. (Гучні оплески і вигуки: Проголошуємо!)

Д-р Юлій Бращайко: Пропоную з нинішніх загальних зборів післати телеграми амбасадорам чотирьох великих держав у Празі з нашою заявою, що ми хочемо жити в федеративній державі чехів, словаків та українців. Ми протестуємо проти всякого порушення наших границь, які загарантували 28 держав, між иншими і ті великі чотири держави, що тепер рішатимуть про нашу долю. Наші господарські і комунікаційні інтереси вимагають цілости нашої країни. Зі всіх сіл Підкарпаття подібні телеграми мусять піти на адресу амбасадорів тих держав, щоб вони бачили, що ввесь нарід противиться всякому нарушенню границь.

Всі внески маніфестаційні збори приняли. Наприкінці відспівано український гимн і з тим нарід — вище тисячі душ — розійшовся.

На зборах було видно той запал, той ентузіязм, яким перенято наше населення, зокрема наша українська молодь. Ми віримо в свою перемогу, бо народ з нами!

В. Гренджа-Донський.
(За „Новою Свободою“).

Русофіли підважують державність

КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ОТВЕРТИЙ ЛИСТ ДО ПРЕМІЄРА А. БРОДІЯ.

Високоповажаний Пане Премієре!

У неділю по цілому Підкарпатті деякі одиниці іменем Автономного Земледільського Союзу розповсюднювали летючки на зразок аґентів Мадярщини, в яких населення закликується, щоб вибивало „українських бандитів“.

Ви, Пане Премієре, напевно дуже добре знаєте, в якому положенні є наша нова держава й відомо Вам і те, що українці на Підкарпатті, їхні політичні й культурні організації від самого початку загрози виявляли й виявляють до русских якнайбільшу толеранцію, на провокацію русских у школах та по селах відповідають достойно, гідно супроти теперішнього положення.

Вам, Пане Премієре, відомо й те, що акція мадярської дипльоматії, спрямована на загарбання української етнографічної території, саме завдяки акції українців, особливо в Німеччині, потерпіла поразку. Вам відомо вже й те, що навіть Будапешт примушений говорити до нашого населення по українськи, якщо хоче, щоб населення його зрозуміло. І от під цю пору, мабуть без вашого відома, провокатори поширюють летючки, щоб викликували протиукраїнський настрій між населенням.

Звертаємо Вашу увагу на цю провокацію і закликуємо Вас, щоб Ви цю небажану акцію, яка спрямована на розбиття нашого народу, негайно застановили і заявою, що Ви з тою акцією „Автономного Земледільського Союзу“ не маєте нічого спільного та її осуджуєте, дали українському народові сатисфакцію. Інакше ми, українці, будемо приневолені в такий самий спосіб відповісти на ці провокації.

Ужгород, дня 17. X. 1938.

Редакція „Нової Свободи“.

—o—

Мадярська армія зосереджується на словацькому пограниччі.

В суботу вечором зосереджено здовж словацького кордону по мадярському боці чимало військових частин.

Серед вояків — зокрема серед молодших старшин — помітна нетерпеливість, що може довести до інцидентів.

Розвязують читальні „Просвіти" в Сяніччині.

ЗАБОРОНА ЗАСНУВАТИ Т-ВО „ЛУГ" І ШИРИТИ УКРАЇНСЬКУ ПРЕСУ.

В команецькій окрузі сяніцького повіту місцеві особи вели від кількох років оживлену культурно-освітню і кооперативно-господарську працю. В Команчі основано читальню „Просвіти" і кооперативу „Самопоміч", що відкрила три філії в сусідніх селах: Чистогорб, Довжиця та Явірник. Та 6. жовтня ц. р. сяніцьке старосто розвязало читальні „Просвіти" в Команчі та в Ославиці. В мотивах свого рішення старосто подало таке: Члени вели акцію проти зорганізованої „півкольонії" для дітей, поширюючи вістки, що оплата в „півкольонії" сягає 10 зол. Тому батьки перестали посилати свої діти до „півкольонії". Подібну бойкотову акцію проти „півкольонії" вели і члени читальні „Просвіти" в Довжиці. Далі члени читальні або за їх намовою діти приходили до ватри, що її організували польські „гарцежі" з літнього табору в Команчі, і дозволяли собі на різні збитки. Один із них Василь Сушко виловився до польських пластунів: „Геть звідсіля, тут Україна; Польща умре, а Україна буде жити!" Також шкільна молодь за намовою членів читальні не хоче відмовляти молитов, що їх наказало відмовляти міністерство освіти, і домагається навчання в українській мові. В цій справі внесено до шкільної влади подання з ініціятиви членів читальні. Цією справою справою В. Сушка зацікавилася судова влада.

Що-ж торкається розвязання читальні „Просвіти" в Ославиці, то старосто подало як мотив її закриття оголошення аматорської вистави афішами, на яких був намальований тризуб. Крім того, бійку на забаві в читальні ім. М. Качковського, що відбулася в Ославиці 18. вересня ц. р., старосто теж записує на рахунок членів читальні „Просвіти".

Слід згадати, що молодь Команчі і Довжиці внесла статути т-ва „Луг", але влада не дозволила на його відкриття в обох тих селах.

При кінці згадаємо ще таке: Дня 5. жовтня ц. р. війт збірної громади Команчі поляк Леві переслухував о. Миколу Дідича з Прелук, о. Івана Тетерку з Команчі та дяків: В. Сеґіня з Прелук, Дмитра Костева з Довжиці та Михайла Сушка з Команчі за те, що вони — мовляв — поширюють неправно католицький тижневик „Український Бескид". Донос до староства зробила поліція, запевняючи, що згадані особи „zawodowo trudnią się kolportażą gazety „Ukraiński Beskid", не маючи до того ніякого права. Цей закид зовсім безосновний, бо українські католицькі священники та церковна прислуга обовязані ширити католицьку пресу в рамках Католицької Акції, що теж згадані оба священники виконують.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Львів, 25 (13) жовтня 1888.

РОЗВІД СЕРБСЬКОГО КОРОЛЯ.

З Білгороду наспіла вчора зовсім несподівана вістка, що король Мілян розвівся з жінкою. Отже король поставив на своїм, поминаючи Консистор і синод. Що вийде з цього досі ще трудно сказати; та лиш певна річ, що цей факт не причиниться до скріплення внутрішньої ситуації в Сербії. Що було причиною, що король прискорив свій розвід і на якій підставі дістав його від митрополита, що скаже на це королева і як віднесеться до цього сербський нарід — на всі ті питання годі ще тепер відповісти. Можна лише добачити, що Сербія поступає скорим кроком до катастрофи, якої наслідки не можна обчислити. Королева Наталія перебуває все ще в Румунії і має намір закупити значні мастки в Росії, десь в околицях Варшави.

МИХАЙЛО ПАВЛИК УПОРЯДКУВАВ БІБЛІОТЕКУ КРАШЕВСЬКОГО.

Михайло Павлик, як відомо, у свому часі піднявся був на домагання родини покійного польського письменника Йосифа Крашевського упорядкувать полишену по нім велику бібліотеку спроваджену із Швайцарії до Кракова. Тяжка робота тревала один рік і вислідом її праці є виданий у польській мові катальог, що обіймає 649 сторінок дрібненького друку. Син письменника, землевласник у Росії, старається продати бібліотеку гуртом якомусь галицькому місту і цінить її на 20.000 зол.

АВТОРКА СЛАВНОЇ КНИЖКИ

„Хата дядька Томи" Гаррієт Бічер-Стов померла недавно в 76. р. життя.

Литовський уряд орієнтується на Берлін та Варшаву?

Як стверджує ковенський кореспондент паризького „Тану", литовський уряд проявляє тенденцію до зближення до Берліна й Варшави. На це становище вплинуло пасивне становище Франції та Англії супроти Чехословаччини. Німеччина — на думку „Тана" — охоче погодилась би з Литвою.

—o—

Кардинал Інніцер вияснює.

Минулої неділі у всіх католицьких церквах Австрії відчитали заяву кард. Інніцера ось якого змісту:

1) Він намагався зблизитись до націонал-соціялістичної партії, щоб довести до доброго співжиття між католиками і партією.

2) У своїх проповідях він не атакував Гітлера.

3) Він все солідаризувався з національними змаганнями Німеччини і навіть наказав правити богослуження з подякою за приєднання Судетів.

З чужої преси.

Після поїздки мін. Бека до Румунії.

„Haagsche Courant" (Гага) з 21. X. пише п. н. „Румунія проти побільшення Мадярщини" ось-що:

„Польський міністр закордонних справ Бек вчора вернувся із своєї румунської подорожі до Варшави. Дипльоматичні круги у Варшаві тієї думки, що йому не пощастило спонукати Румунію до прийняття польських пропозицій. Пропозиції мали обіймати поділ Карпатської України між Румунію, Польщу і Мадярщину.

Але польсько-румунські розмови, хоч не довели до порозуміння, то мали той вислід, що румунський уряд запевнив Польщу, що не робитиме нічого, щоб перешкоджувати її політиці.

Румунія бажає залишитися льояльною супроти Чехословаччини, зберегти безпосередні звязки з цією країною та рівночасно дбати за те, щоб становище Мадярщини надмірно не зміцнилося. Крім цього Румунія не хоче допомагати комбінації, яку можна пояснювати як неприязну супроти Німеччини.

Польський плян загрожував би забезпеці Румунії. В Букарешті вказують на те, що колиб мадяри укріпились у Карпатській Україні, то вони опанувалиб стратегічні позиції, що загрожувалиб обороні Семигороду й Буковини (що по війні припали Румунії).

—o—

Румунія не хоче нічого знати?...

„Дер Бунд" (Швайцарія) з 21. X. пише п. н. „Румунія не погоджується" ось-що:

„Як ми вже сказали, урядове повідомлення про дискусію польського міністра закордонних справ Бека з румунським королем Карлом справді вельми коротке. Воно в кожному разі у ніякій пропорції до розмови, що чейже мала тягнутися 3 і пів години. Для вселюдного відома оповістили, що вони оба „з повним довірям і по дружньому висловили свої погляди на міжнародні питання, які під теперішню пору торкаються обох країн". Це очевидячки нічого не каже. Але саме цю скупість у словах, яка помітно старається щось затаїти, можна так пояснити, що вона дуже важна. Тут уже справджується здогад політично поінформованих кругів Букарешту, що „король Карло і міністр закордонних справ Комнен не похвалюють польських пропозицій дотично Карпатської України до Мадярщини і тимсамим про створення спільної границі між Мадярщиною та Польщею.

Але ця відмова напевно не виникла з приводу Польщі; взаємини між Румунією і Польщею не тільки поправні, а й приязні і такими вони залишаться також надалі. Є навіть люди, що — як ми натякнули про це вчора — мріють про створення східно-европейського бльоку або нової оси від Балтійського до Егейського Моря. Становище Румунії вирішувало її становище супроти Чехословаччини і супроти Мадярщини. Її єднала з Чехословаччиною не тільки Мала Антанта, а й окремі економічні взаємини. Зрештою Карпатська Україна перейшла в 1919 р. до Чехословаччини не тільки на те, щоб бути за коридор до евентуально відновленої міщанської Росії; тоді скоріше насувалася думка про створення звязку з Румунією через цю область. Автім вигляди на коридор між Прагою та большевицькою Росією, який завсіди мусів би йти через румунський край, поправді ніколи не були до вподоби румунам. Як вкінці вони відкинули політику Тітулеска, так також будуть вдоволені, коли вже ніколи не вирине можливість союзу Праги і Москви. Але Румунія надалі охоче залишиться звязана безпосередньо з Чехословаччиною; звідтіля не тільки ніщо їй не погрожує, а навпаки — получення з нею в деяких випадках може входити в рахубу як забезпека і зберігання получення з далеким заходом. А що в тій царині румунська заграничнчна політика ще остаточно зовсім не устійнена, доказує визначення їзди короля Карла до Льондону.

Те, що при обмірковуваннях закордонної політики з чехословацького боку випливало позитивно, було з мадярського боку напевно неґативне. Відносини між обома країнами, які були передтим, як відомо, довгий час дуже напружені, в останніх роках щораз упорядковувались, а від угодової пропозиції на конференції в Бледі 22. 8. ц. р. дають ще більші надії, особливо, що Румунія недавно перейшла вкінці до основної зміни своєї меншинної політики. Але не слід переочувати, що будапештенський уряд ніколи досі не пішов назустріч пропозиції в Бледі так, як до цього змагала і цього сподівалася супротивна сторона. Саме тоді Горті і ті, що на них він поклав відповідальність, були в Німеччині. А відтоді політичний розвиток Мадярщини вивився таким способом і таким напрямком, який поправді ледви чи подобається румунам. Мадярський апетит на чехословацькі території, де певно мадяри не живуть у більшости, мусить напоминати східного сусіда до уваги й обережности. Бо Румунія завсіди ще країна, яка має в себе найбільшу мадярську меншину поза границями Мадярщини (разом з півтора міліона). Тому, що події останнього часу сильно змішили ударну силу Мадярщини до цілей, які звязані з заграничною політикою і до яких вона змагає, Румунія буде і мусить ставитися супроти неї (Мадярщини) знову обережніше. Може бути, що в Букарешті проостить шлях засаді: „Перешкодьте початкам". Там не схочуть вести політики, що булаб корисна для мадярських домагань".

—o—

БОМБА В „НІМЕЦЬКОМУ ДОМІ" В ОЛОМУНЦІ.

В неділю вечором вибухла в „Німецькім Домі" в Оломунці пікілева бомба. Склепова клітка поважно ушкоджена.

Японські бомби знищили британську канонірку під Чанша.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ВІДКИНУЛА ЯПОНСЬКИЙ УЛЬТИМАТ.

Японські літаки збомбардували в неділю китайську пристань Чанша, що лежить на південь від Ганкав, над рікою Сіянкіян (доплив Янтсе). Одна бомба впала на британську канонірку та знищила її у великій частині; жертв у людях не було.

Британський уряд відмовно відповів на ультимат Японії, яка домагається, що Англія забрала всі свої кораблі з Янтсе під Ганкав та з Перлової ріки під Кантоном.

Японське морське командування у Шангаю повідомило японську морську владу, що брит. кораблі мусять залишитися на місці, щоб берегти брит. торговельні кораблі.

Чанкайшек уступив?

КИТАЙСЬКА ВАЛЮТА ЙДЕ ВГОРУ.

Як подають зі Шангаю, після отворення біржі в понеділок китайський доляр піднісся на 8 і 3 16 пенса.

Цю звишку спричинили поголоски, що Чанкайшек уступив і небавом дійде до миру між Китаєм і Японією.

ЯПОНСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ 40 МИЛЬ ВІД ГАНКОВ.

Японські кораблі, що оперують на ріці Янтсе, зблизились на 40 морських миль до Ганков.

—

Війська, що наступають від півночі, перейшли границю між провінціями Гонан і Гопе та боряться за Вученкуан, що отвирає шлях на Ганков.

—

ЦІЛИЙ КАНТОН У РУКАХ ЯПОНЦІВ.

Цілий Кантон в японських руках — опір нерегулярних китайських частин проломано. Японська фльота в неділю вечором була на 15 км. віддалена від Бокка Тіґріс; у понеділок мала вона вплисти до до Кантону.

—o—

Подяка.

Високоповажаному п. Д-рові Ізидорові Федейкові — лариґольогові, складаю щиру подяку за успішне лікування моєї дружини та незвичайно дбайливу опіку в часі її болючої недуги.

Юрій Сінгалевич.

З польської преси.

Непристойні ради й догани „Політики" під українською адресою.

В найновішім числі „Політики" з 25. ц. м. находимо аж у двох місцях звороти в сторону українців у звязку зі справою Карпатської України. В імпресіях редакційних товстим друком на першій сторінці, підписаних „Редакція", находимо такий уступ:

„Доля Підкарпатської Руси також з іншого погляду мусить нас живо цікавити. Ось нинішня ситуація грозить українській державній думці повним заломанням великої лінії, скермованої на відбудову Наддніпрянської України, грозить скермовуванням всієї уваги та всіх сил на автономію підкарпатської дільниці, на задах Польщі і Румунії та в дуже імовірнім оперті на большевицьку Росію (?! — Ред.). Чи українці за ту миску сочевиці продадуть великий заповіт Петлюри? Ось питання, над яким треба поважно призадуматись. У кожному разі виглядає, що заогнення справи Підкарпатської Руси мусить спричинити психічну мобілізацію Румунії, Угорщини і Польщі, скеровану вже не проти Росії, як досі, але добре проти українців (Чому? І чи досі дійсно було так, як каже „Політика"?! — Прим. Ред.). Це „вірман", доконане в менті повного упадку московської потуги, напередодні розвалу московської імперії, може мати величезні і фатальні наслідки, перед якими щиро і сильно мусимо перестерегти провідників українського народу в імя засади посвячувати малі речі для великих..."

Подібну адмоніцію маємо і в статті п. Ф. Червінського, відомого українському громадянству з його правдивого назвища. Заявляємо: не можемо полемізувати з „Політикою" на цю тему, бо недавні наші чисто теоретичні міркування на тему кризи польської прометейської думки цензура сконфіскувала. Тому стверджуємо (таксамо, як це ми зробили кілька днів тому під адресою „Веку Нового"), що це зовсім не по джентельменськи лаяти когось, знаючи, що нападений не може боронитися. Колиб „Політика" запевнила на своїх сторінках відповідь українців — ми з цього скористалиб.

Обмежимося тільки до завваги, що не лицює саме „Політиці" наслідувати Заґлобу з його Нідерляндами та що нікому не вільно присвоювати собі право коректорів — чужої національної рації! Воно пахне донкіхотерією і доводить до цілком протилежних вислідів.

—o—

Мадярські „повстанці" про себе.

Перед військовим судом в Ужгороді зложили цікаві зізнання полонені мадярські диверсанти, зокрема д-р Геза Вайнінґер і д-р Юлій Сабо. Цей останній, 24-літній журналіст, ствердив, що диверсійною акцією кермує орґанізація „Мадяр Сабатлопоток" („Мадярські вільні союзи") в тісному контакті з військовою владою. Його звербували до тієї орґанізації та приділили до 1. полку стрільців, 1. мішаної бриґади. Коли висилали диверсантів на Карпатську Україну — кожний з них дістав кріс Манліхера й 2 ручні гранати. У своїх зізнаннях д-р Ю. Сабо з огірченням пятнує акцію мадярських диверсантів, докоряє тим, що їх вислали та апелює до мадярського народу, зокрема до молоді, щоб не дала намовити себе на таке безнадійне діло.

Зі зізнань полонених виходить, що звербували їх буцімто для охорони мадярського населення Карпатської України перед большевицькими бандами, що запанували там серед загального хаосу. Щойно по невчасі диверсанти побачили, що їх одурено та що у Карпатській Україні панує лад.

Ще не час на демобілізацію!

У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ ОБОВЯЗУЄ ЮЛІЯНСЬКИЙ КАЛЕНДАР.

Минулої суботи відбулося 3. з черги засідання уряду Закарпатської України, на якому мін. Бачинський реферував справу границі з Мадярщиною.

Уряд ухвалив текст відозви до вояків, у якій взиває вояків, щоб твердо боронили кордонів Закарпатської України та звертає увагу, що ще не час на демобілізацію, бо не минула ще загроза для Закарпаття. Дальше уряд ухвалив вдержати у Карпатській Україні календар старого стилю.

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ. 3

Американські музичні імпресії.

ТОСКАНІНІ ТА ЙОГО СУПЕРНИКИ.

Я ніколи передтим не чув і не бачив Тосканінія і признаюся, що на його концерт ішли ми обоє з дружиною в якомусь піднесенні духа й дивно схвильовані. Потрійна контроля запрошень, публика вся у „величних" вечірніх туалетах, якийсь святочний настрій в оркестрі, яка вже видить „настроєна" і приготовлена, навіть програми концерту, друковані на цілком визолоченому полотні — мабуть тому, щоб їх можна сховати на памятку — вони тривкі, не друться — все те витворює своєрідний настрій, атмосферу, питому концертам Тосканінія в Америці.

Йому тепер уже поверх 70 літ. Диригує здебільша спокійно, стримано, мало вживаючи лівої руки, дуже чітко маркуючи такт правою. Добачаю замітні тільки для „втаємничених" знаки й значки очима чи малим пальцем: оркестра розуміє їх і „ловить" умить. Відомо, що Тосканіні диригує все з памяти; це дає йому можливість постійної контролі оркестри очима, постійного контакту й порозуміння.

При кінці концерту, може на 2—3 хвилини перед останніми акордами, мов зпід землі, безшумно, мов духи, виростає вздовж цілої естради ряд уніформованих слуг радія, утворивши собою немов живий мур поміж салею і естрадою, поміж публикою і Тосканінім та його оркестрою. Це, як довідуємося, для особистого забезпечення маестра перед виявами захоплення публики: кусок фрака чи якоїбудь іншої частини ґардероби Тосканінія є для кожного незвичайно вартісним спомином — а маестро, очевидно, не любить розставатися підчас концерту зі своїм фраком та рештою своєї ґардероби...!

Дивним-дивом цей концерт, коли вперше чую Тосканінія, не робить на мені сподіваного враження. Все тут чудове, подиву гідне — але чомусь-то я переконаний, що все це таксамо прегарно і подиву гідно виконалиб десять інших відомих мені знаменитих диригентів! В чому-ж це річ?! Де-ж причина успіху — і де прихований „справжній" Тосканіні?!

Розвязка приходить сама від себе на його — добродійнім — концерті з нюйорською фільгармонією, з тою орхестрою, з якою він 10 літ працював, яку він знає наскрізь і яка його знає наскрізь. Тут показалася вся його велич, все те, що ріжнить його від усіх інших; тут, на місці своїх десятилітніх тріюмфів, у Карнеґі Гол, можна було пізнати значіння Артура Тосканінія: як цілком винияткового, єдиного в своєму роді найбільшого сьогоднішного диригента.

Нюйоркська фільгармонія виборола собі завдяки такому провідникові ґеґемонію поміж іншими американськими орхестрами. Навіть філядельфійська орхестра із Стоковським на чолі, не могла їй дорівняти. Та від коли Тосканіні усунувся — через інтриґи, які його теж не оминають! — і на його місце прийшов Джон Барбіролі, нюйоркська фільгармонія є вже тільки одною із кількох найкращих.

Знайомлюся з усіма ними: бостонською орхестрою із Кусевіцьким на чолі, шікагоською з Фредеріком Стоком, клівелендською орхестрою Артура Родзінського, дітройтською, де після смерти Ґабріловіча провід від року перебрав Франко Ґіоне, пітсбурська фільгармонія під проводом Фріца Райнера та врешті філядельфійська фільгармонія, донедавна під Стоковським, тепер під молодим мадярським диригентом Евгеном Орманді. Із усіх них, на мою думку, на найвищому щаблі стоїть філядельфійська орхестра як також і її диригент, Орманді, що зробив на мені найбільше враження.

У програмах концертів бачимо все, від — кажучи „кругло" — Баха аж до найновішої продукції. Якщо можна говорити про якусь окремішну ролю якогось композитора у програмах американських симфонічних концертів, то хіба тільки про ролю Сібеліюса. Цей сучасний фінський композитор користується в Америці в цьому сезоні популярністю, яка мені є цілком незрозуміла беручи під увагу стиль його творчости. Складна, непереконлива для пересічного слухача мельодика, складність форм, довгота і епічність творів — все те вказувалоб радше на те, що його симфонії в Америці таксамо рідко виконуватимуть, як в Европі. Але Америка така ріжна від Европи, що і в цьому пункті теж інакша!

А може є тут якісь „зовнішні" причини? Нпр. те, що Фінляндія, як кажуть, найточніше з усіх країн, віддає Сполученим Державам воєнні довги?!

Мабуть не снилося фільософам, які причини можуть у 1938 р. бути вирішними для успіхів музичних творів в Америці...

(Далі буде).

*

В вчорашньому фейлетоні під цим самим заголовком трапилися друкарські помилки. Має бути: не „при радіові передачі", а „при радієвій передачі". В передостанньому уступі фейлетону друкарський чортик зробив із „мельомана" — „меґальомана"!

Українець шефом відділу здоровля Карпатської України.

Державний секретар о. А. Волошин дав безтермінову відпустку референтові відділу здоровля Закарпаття д-рові Пінті, а на його місце призначив референтом д-ра Михайла Мандзюка.

Новоіменований референт д-р М. Мандзюк народився 29. X. 1903 у Вел. Бичкові. По гімназійних студіях у Берегові та високошкільних студіях у лісовому відділі праської техніки та медичному факультеті братиславського університету його промовано на доктора медичних наук у р. 1933. Дотепер д-р М. Мандзюк працював як асистент у клініках невральгічній та внутрішніх недуг у Братиславі.

Беручи участь в українському житті, д-р Мандзюк дав себе пізнати як взірцевий громадянин та безкомпромісовий українець.

—o—

Українські демонстрації у Великому Бичкові й у Ясіні.

У неділю відбулись у Великому Бичкові й у Ясіні величаві українські демонстрації в обороні Закарпатської держави. На будинках та над походом маяли жовто-балкитні прапори, вікна були ілюміновані. У поході в Бичкові взяло участь 5.000 осіб, у вічу — 6.000

Румунія не підтримає мадярських домагань,
стверджує югославянська преса.

Югославянський офіціяоз „Політіка" стверджує у двох статтях, що — як подають з Букарешту — на пропозицію мін. Бека підтримати мадярсько-польську акцію у справі спільного кордону, румунський уряд станув на такому становищі:

Румунія підписала договори і мусить їх дотримати, зокрема супроти Чехо-Словаччини. Румунська держава доказала, що вона хоче жити зі всіми сусідами у згоді. Румунія мусить рахуватися з фактами, що полягають на принципі національного самовизначення, тим більше, що цей факт відповідає принципові політики Гітлера й Мусолінія. Румунія не заанґажується в ніяку акцію з романтичною закраскою.

Нюйорський „Таймс" про Совітську Україну.

Нюйорський „Таймс" помістив у недільному виданні статтю Еміля Ленгеля, родом з Мадярщини, який пише, буцімто Совітську Україну хоче захопити Гітлер.

Ленгель підкреслює, що Совітська Україна з простором 444.000 квадратових миль, має 32 міліони населення та згадує про великі багатства України, а саме залізо, вугілля, й інші та про велику продукцію пшениці й цукру на чорноземі України.

До статті додана мапа, де є зазначена Україна.

Прем. Славой-Складковський про недалекі вибори.

В неділю 23. ц. м. прем. Славой-Складковський виголосив у Каліші вполудне свою першу промову як кандидат на посла з цієї округи. В год. 3-ій пополудні повторив свою промову на вічу в містечку Турка в познанському воєвідстві.

У своїй промові премієр торкнувся лише одної, але засадничої проблеми: голосувати чи не голосувати підчас виборів до сойму. На початку премієр пригадав, що президент Польщі розвязав сойм і сенат два роки перед закінченням їх каденції, бо не було надії, що вони займуться зміною виборчої ординації. У своєму декреті президент Польщі виразно вказав законодатним палатам головне їх завдання: змінити виборчу ординацію. Для кожної людини, що не ставиться заздалегідь з упередженням до справи, є очевидним, що зміна виборчої ординації є великим кроком наперед у справі допущення широких мас населення до політичного життя. Тому теперішні вибори мають велике значіння для майбутности Польщі. Одначе в Польщі є спеціяльно вигідні люди, які не хочуть голосувати до сойму, що має змінити виборчу ординацію. Не хочуть голосувати саме тому, що виборча ординація є зла. Такі політики подібні до подорожних, які затримались на дорозі на верх гори тому, що її узбіччя стрімкі й невигідні. Одначе не зважаючи на перешкоди і невигоди, мусимо вступити на цей шлях та мусимо зійтися разом на стрімкім вершку, що йому на імя: національна єдність. Всі перешкоди мусимо побороти для цієї єдности. Нема нині часу на сварки і партійні бойкоти. Нині провідники політичних партій намагаються бойкотувати вибори. Найрішучіше виступають провідники „Стронніцтва Народового". Це не є ніякою несподіванкою. Вони бойкотували цілу працю великого марш. Й. Пілсудського для держави і бойкотують до нині все, що в Польщі не відповідає їхнім цілям. У серпні 1920 р., провідники ендеків пакували свої куфри і втікали на захід з Варшави. Разом з ендеками стають до бойкоту провідники селян і робітників. Одначе — заявив премієр — вірю глибоко, що робітники і селяни не підуть шляхом, що його вказали провідники ендеків. Вірю глибоко, що провідники політичних партій не мають ніякого морального права відтягати громадян від голосування. Вірю у здоровий державний інстинкт польського народу і тому вірю в невдачу бойкоту, що його ведуть штаби трьох партій: ендеків, соціялістів і людовців.

Вкінці премієр пригадав польським виборцям, що поляки живуть на перехресті шляхів Европи, де є лише можлива або: невдача або погром. Поляки мали вже доволі програних у минулому віці, тепер хочуть переможної і могучої Польщі. Хочемо бути сильні. Бойкот установ і власної держави є зброєю слабих і розчарованих. Тому — закінчив премієр — ми повинні виповнити наш обовязок в імя національної єдности і під гаслом зміни виборчої ординації.

Ми подали широкий зміст промови премієра Складковського, бо вона характеристична для нинішніх польських відносин та зясовує спосіб, в який офіціяльні чинники підходять до противиборчої акції всієї опозиції.

—o—

ПРЕЗИДЕНТ МЕКСИКА ПРОТИ ПОЛІТИКИ АМЕРИКИ.

Президент Мексика Лазаро Карденас, у своїй промові сказав, що політика Злучених Держав у справі відшкодувань веде до війни. Американський уряд зажадав негайного відшкодування за нафтові терени в Мексику, що їх були купили й експльоатували американські громадяни, коли тимчасом уряд Мексика обіцяв за них заплатити в майбутньому.

Карденас заявився за обороною економічної свободи „слабих народів" і утворенням воєнної фльоти для цієї мети.

Він осудив дипльоматію як охорону для капіталістів, що йдуть у чужі краї для визиску „слабих народів". Далі атакував він збирання багатств у руках одиниць, монополії (трести) і приватну власність засобів продукції.

Великі держави піддержують своїх капіталістів, що таку систему переносять до чужих країв, а вважаючи їх далі своїми громадянами загрожують війною. Охорона таких інтересів походить ще з тих часів, як люди жили дикими племенами.

КИЇВ МОВЧИТЬ!

Як нас повідомляють ріжні радіо-аматори, київська радіостація не відзивається зовсім від пятниці 21. ц. м. Не зважаючи на всі заходи, передач із Києва не вдалося зловити навіть на найкращих приймачах, ні вдень, ні вночі. Мовчанка Києва у звязку з недавніми вістками про заворушення на Україні та масові арештування в Києві та інших українських містах дивна й багатомовна.

ПРЕМІЄР ТІСО І БРОДІЙ ВИХАЛИ ДО ПРАГИ.

Кошицьке радіо подає, що сьогодні рано мадярський посол вручив міністрові закордонних справ Хвальковському ноту з мадярським проектом. У звязку з цим мін. Хвальковський візвав до Праги обох премієрів Тісо і Бродія, які те виїхали до Праги, спільно нарадитися над мадярською нотою.

—o—

ЩЕ ОДНА ЖЕРТВА МАДЯРСЬКИХ ДИВЕРСАНТІВ.

9. ц. м. згинув у битві з мадярськими диверсантами 29-літній податковий урядовець зі Севлюша Михайло Цанько. Похоронили його 11. ц. м. у Границях

—o—

ГІТЛЕР ВИГОЛОСИТЬ НОВУ ПРОМОВУ.

В німецьких політичних колах очікують з зацікавленням нової промови Гітлера. Цю промову виголосить він мабуть у Мінхені 9. листопада ц. р. у 15. роковини невдатного листопадового перевороту 1923 р.

Канцлер, що тепер перебуває в Берхтесґадені, опрацьовує плян німецької кольоніяльної політики та задумує мабуть у Мінхені виступити зі сконкретизованими вимогами звороту Німеччині кольоній.

КУДИ ПОДІВСЯ ЧАНКАЙШЕК?

До Гонконгу наспіла вістка, що Чанкайшека нема у Ганков. Невідомо, де він тепер перебуває.

Довкола мадярських ревіндикацій.

Колиб поставити якомусь відповідальному політикові якоінебудь середущо-европейської держави саме те питання, що є тепер на устах мільйонів европейських громадян: як стоїть справа мадярських ревіндикаційних претенсій у відношенні до Карпатської України та Словаччини, то він мав би стільки відповідей, скільки є ріжних непровірених чуток у пресі та на хвилях радія. Тому й ми не беремось тепер відповідати на це питання і тільки реферуємо те, що про нього пишуть або говорять інші, передовсім варшавська польська преса.

МІСІЯ МІН. БЕКА В БУКАРЕШТІ.

Польська преса одним ходом подала до прилюдного відома, що мета подорожі міністра закорд. справ Польщі Й. Бека до Румунії мала на увазі приєднати румунського короля Карла до плану спільного польсько-мадярського кордону. Який успіх привіз мін. Бек до Варшави? Ясної відповіди нема й досі. „Ґазета Польска" настроєна оптимістично, львівський „Дзєннік Польскі" теж, але наприклад французька аґенція „Авас" довідалася 19. ц. м. в Букарешті, що „польські предложення щодо Карпатської Руси виявилися для румунського короля та румунського міністра Комнена непереконливими". Що більше „Авас" приносить вістку, що „з приводу переговорів у Ґалаці видали лаконічний офіційний комунікат про те, що членам переговорів не вдалося прийти до порозуміння". Де правда?

МЕТА ВІЗИТИ ГР. ЛУБЕНСЬКОГО.

Одночасно з поїздкою міністра Бека до Букарешту відбулася в Будапешті нарада між представником польського міністерства закорд. справ гр. Лубенським та мадярським урядом. З „Гоньца Варшавского" (24. ц. м.) виходить, що гр. Лубенський дораджував мадярам, щоб вони в окремій офіціяльній заяві висказалися перед цілим світом, що **за ціну анексії Закарпатської України зрікаються раз на все якогобудь ревізіонізму супроти Румунії та Югославії.** Ще не відомо — пише „Гонєц Варшавскі" — як на цю нову орієнтацію Мадярщини зареаґують Румунія та Югославія. Одначе мовчанка на цю тему югославської та румунської преси дивно насторожує. Надумуються чи не вірять?

ТОРГИ ЗА СЛОВАЧЧИНУ ТА КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Коли йде про Словаччину, то словацький міністер Сідор, що саме вернувся з нарад у Варшаві, по вісткам варшавської преси має охоту вибратись у Загребу. Він мав заявити, що словацький уряд радо віддасть Мадярщині Карпатську Україну і з охотою погодиться на спільний мадярсько-польський кордон, оскільки Мадярщина зрекласяб своїх ревізіоністичних вимог до Словаччини. На це заявляє Прага, що вона погодиться на ревізію словацького кордону в користь Мадярщини, якщо мадярський уряд відмовиться від ревізіонізму супроти Карпатської України. Члени одної і тої самої федеративної держави мають ріжний товар на продаж... Покупець має в чому вибирати.

ПРЕМІЄР БРОДІЙ У БУДАПЕШТІ

Дивну поголоску реєструє берлінський „Фелькішер Беобахтер". Телеграфують до нього, очевидно з мадярських джерел, що конференція премієра Карпатської України Бролія з мадярським урядом довела до порозуміння в тому дусі, що мадярська етнографічна територія малаб перейти до Мадярщини а решта Закарпаття малаб бути незалежною державою, але в митній унії з Мадярщиною. Ця вістка така цікава, але одночасно така підозріла своїм змістом, що треба вичекати на її офіціяльне потвердження. Сумніваємося, щоб премієр Бродій міг дістати згоду свого кабінету та згоду всіх Національних Рад Карпатської України на незалежну державу, але в митній унії з Мадярщиною".

ПЕРИФЕРІЇ ГОВОРЯТЬ — ЦЕНТР МОВЧИТЬ.

Польська преса і телеграфічні аґенції хотіли б вирвати якусь офіціяльну опінію Німеччини й голоси офіціозної преси, але це не легка справа, бо Берлін тільки реферує. Зате на периферіях Німеччини зацікавлення до мадярських ревіндикаційних вимог незвичайно велике. „Гонєц Варшавскі" з 24. ц. м. реферує два цікаві голоси: один з Франкфурту, другий з Кенігсбергу. Отож „Швебішер Меркур", що виходить мабуть щоденно у Франкфурті над Меном, стверджує з приводу поїздки мін. Бека до Букарешту майже повне згармонізування польської та румунської політики й опрокидує чутки про протинімецьку „бар'єру", якою малаб бути спільна польсько-мадярська границя. „Карпато-руське населення — пише той орган — не дозріло до незалежности і тому, головно з господарських причин, найліпшою розвязкою був би поворот Закарпаття до Мадярщини. Але — пише далі „Гонєц Варшавскі" — „саме протилежне, напастливо протипольське становище займає кенігсберська щоденна „Пройсіше Цайтунг". Вона робить Польщі докір, що вона змагає до розбору Карпатської України, забувши на власні розбори, та що в імя імперіялістичних цілей бажає створити бльок держав та фронт трьох морей. Крім того Польща хоче забезпечити себе, щоб не виринула українська проблема."

Два голоси — два протилежні собі погляди. А Берлін мовчить.

ДИПЛЬОМАТІЯ ПРИ РОБОТІ.

Чеський уряд передав мадярському послові у Празі нові пропозиції щодо управильнення мадярсько-словацького та мадярсько-українського кордону. Чи ці нові пропозиції стануть основою якоїсь нової конференції — побачимо.

А тимчасом відбуваються конференції польських послів з урядами заінтересованих у мадярському конфлікті держав. Польський амбасадор у Берліні Ліпський конферував з генералом Ґерінґом; у Білгороді відбулася розмова польського посла Дембіцького з членами югославянського уряду. Мадярський посол у Римі є майже щоденним гостем італійського міністерства закордонних справ.

В цьому звязку варто занотувати вістку віденського радія, що Велика Фашистівська Рада в Римі приняла на конференції представників української національної еміґрації.

Дипльомати не дармують...

Неписьменність — велике нещастя одиниці й народу. Вона зупиняє людину й нарід у розвитку до вищих щаблів культурного, господарського й політичного життя. Поведім скрізь завзяту боротьбу з неписьменністю українців! Боротьбу цю найкраще вести за допомогою букваря з читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сотиків.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Без середини.

Ми народ величезної розтяжности. Колиб винайшов хто термометер для настрою, то мусів би осібно для українців додати кілька ступнів на горі і кілька на долині. Зате середину міг би зовсім викинути. Одним словом ми є континентальна нація, так як є континентальний клімат. Або величезна спека, або величезне зимно, або гімалайсько-шпильний підйом, або морсько-глибинний упадок духа.

Пригадую собі справу приватного українського університету і розмови на цю тему.

— Пане мій! — казав мені один. — Це кольосальна річ. Мало того, це річ **засадничого характеру**. Нема сили, щоб могла задушити наш гін...

— Собаці на чоботи та ціла історія! — говорив другий. — Фунта клаків не варта. Тільки великий пшик вийде. Ми, пане-той, не маємо відповідного гарту на це.

Отже, як бачимо, термометер настроїв виказував величезні відхилення.

За кілька днів стрінув я оптиміста і з місця почав трохи гасити його оптимізм.

— Мені здається, що справа не стоїть аж так добре, як ви кажете!

— Може казав, але не кажу! — відповів понюплено оптиміст. — Я справу передумав документно, зрештою зайшли ще крім цього деякі випадки... Пане мій, з тої муки не буде не то хліба, але й малого підпалка! Ми загалом нездібні до ніякої організації і нехай то ясний грім побе!

А песиміст, коли стрінувся зі мною, то лице його аж сяло:

— Чули ви? Знаменита річ. Про університет було в англійськім „Таймсі" і у французькім „Тані". Світ заговорив... Ви розумієте, що це за кольосальний успіх!?

— Алеж ви кілька днів тому...

— Знаю. Я, бачите, тоді був під враженням чутки, що два студенти зломили бойкот.

— А ви ці вістки в чужій пресі читали?

— Ні, це мені розказував один з бюрових товаришів, що чув від одного редактора, який бачив на свої очі чоловіка, що здається сам читав про це. Тепер справа зовсім міняється. Ми виходимо на світову, так би мовити, арену...

Здибався я з тими знайомими щораз і все то один то другий підбадьорував мене, або вганяв у зневіру. Залежно від того, котрий з них де перебував: чи в підхмарних районах оптимізму, чи в глибинах песимізму.

Аж одного дня оба вони зрівнялися в... песимізмі.

— Пропало все! — казав один. — Шкода було заходу...

— Бідному все вітер в очі — зітхав другий. — Здається треба собі сказати: Не тратьте куме сили...

Той настрій держався їх цілі роки і тут саме лежить небезпека. Підйом не був би страшний, колиб удержувався довго, а упадок духа не був би тривожний, колиб скоро минав. Тимчасом: чим вищий настрій тим він коротший, а чим глибший упадок, тим він довше триває.

А все це, думаю, моглоб нарешті скінчитися. Наш вік дав стільки геніяльних винаходів, що напевно є вже десь за границею термометер настроїв. Можна булоб замовити його для нас (очевидно з доданими ступнями вгорі і вдолині!) і контролювати себе.

Бо, далебі, покищо страшенно скачемо, а чого доброго — злетимо на довший час на найнижчий ступінь.

А так — моглиб відповідною вправою дійти до того, що спинялись би посередині.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕҐЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеґлости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла"! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця дарох одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла" складає за рік Бібліотеку „Діла" з 12 томів.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Людина без записника — ґенерал без мапи. Кожний інтеліґент XX-віку мусить вести свої щоденні діла „з олівцем у руці", цього вимагає від нього темпо наших днів, постійна змінливість вартостей гроша, праці, товару, тощо. Єдиним практичним помічником, підручним провідником у всіх тих заплутаних справах буде для Вас календар-альманах „Криниця" на рік 1939, із багатим, прецікавим змістом, великою інформативною частиною, яка стане все в пригоді у Вашій праці. Найважнішою новиною в „Криниці" є ОКРЕМИЙ ЗАПИСНИЙ ТИЖНЕВИЙ **КАЛЕНДАР-ТЕРМІНАР,** такий важний і конечний при щоденних записках ділової людини. Приступна ціна „Криниці" зол. 1.50 дає кожному змогу засобитися найкращою альманахово-інформативною настільною книгою цього року. Не гайте зі замовленням, бо скоро наклад може вичерпатися. Замовляйте у Видавництві „Діло", Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях чи продавців часописів. .—2

— Нове для жінок. Жінки, читайте цікавий роман Е. Кротевича „Звільнення жінки". Чудовий стиль, глибокі думки, цікаві питання, актуальні проблеми. 384 сторінок. Ціна 4.00 зол. Замовляти в В-ві **„Українська Книгоспілка", Львів, Крашевського 23.** Жадайте у книгарнях! 2227 —3

— Українські авдиції із закордонних радієвих станцій слухайте тільки на радіоприймачах ф-ми „Е-комп", Львів, вул. Сикстуська ч. 29, тел. 203-30.

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 1186 —100

— **З якнайкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік осн. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. I. пов., телефон 254-46. 1430 —?

— **Конфіската „Діла".** Недільне (236) число „Діла" підпало конфіскаті за чотири уступи з передової статті „Долею українського державного вчительства мусить зацікавитися все українське громадянство" і за один уступ зі статті: „Англійська преса про справу Карпатської України". Поліція забрала ввесь наклад часопису, приготований до висилки на двірець, тому прийшлося бити другий наклад пізно в ночі, так що наші читачі дістали це число з великим опізненням.

— **Засідання Комісії старої історії України** при НТШ. відбудеться у вівторок 25. ц. м., год. 18, в Музею НТШ. На деннім порядку звіт д-ра Я. Пастернака про цьогорічні розкопи в Крилосі. Гостим з Історичної Секції НТШ та інших її Комісій раді.

— **Коли говорять Кошиці.** Кошицька радіовисильня надає комунікати 9 разів денно, в таких годинах: 7.30, 11.05, 12.55, 14.05, 16.05, 19.10, 21.05, 22.10 і 23.05. З того частину комунікатів подають по московськи, решту по українськи.

— **З театру ім. М. Садовського** повідомляють нас, що до нього заанґажовано колишнього київського артиста й режисера театру в Ужгороді п. Олексу Левитського та дириґента п. Кашенця.

— **Обєднання наших радіотехнічних фірм.** Наші фахівці-радіотехніки, що вели досі дві окремі фірми, обєдналися в радіотехнічній спілці „Селектон". Посвячення цієї фірми, що міститься у Львові, при вул. Сикстуській 43, відбулося саме в неділю 23. ц. м. Посвячення довершив о. радник Семчишин. По посвяченні присутні гості оглянули під проводом інж. Смітюха, інж. Раковського та п. Левицького уладження ф-ми, і мали нагоду послухати авдиції з нових радіоапаратів ф-ми Селектон. З демонстрованих приймачів найбільше подобався тип А 396, пречарний 6-ламповий супер із „магічним очком", який і зовнішним виглядом і милим, дзвінким та живим голосом захопив присутніх. Видно, що час проб у нашім радіотехнічнім промислі вже минув та що нова фірма зможе давати громадянам повновартний товар, який не уступає якістю приймачам, найбільш відомих на радіовім ринку, фірм. Власникам фірми Селектон бажаємо від себе багато замовлень та успіхів у праці.

— **Не буде амнестії.** Польська преса пише, що не буде амнестії в Польщі з нагоди 20-ліття незалежности. Неправдиві теж поголоски про 13-у платню для урядовців з нагоди 20-ліття Польщі.

— **Самохід наїхав на юрбу.** В неділю 23. ц. м. в год. 11-ій вночі самохід, що їхав вул. Пулавського у Варшаві, віхав нагло між юрбу. Самохід убив 30-літню жінку, вдаривши її в голову. Шофер Червонка важко ранений. — На Жолібожі у Варшаві зударилися два трамваї. Пять осіб важко ранених, оба вози ушкоджені.

— **Послідовно обкрадали підприємство.** Львівська поліція арештувала машиніста І. Райзера з фірми „Карпаліт", що послідовно крав карти до гри на шкоду своєї фірми. Підчас ревізії поліція знайшла в нього кілька неостемпльованих талій карт до гри. Райзер признався до крадіжі. Поліція арештувала теж його спільничку кабаретову танцюристку Маслову під закидом перепродажі. краденнх карт до гри. Крім того виявилося, що в цій афері картами брав участь управитель переплетні „Ксьонжніци-Атляс" Пехоцінський та кількох робітників з переплетні. Слідство виявило, що Казимир Пехоцінський теж послідовно крав книжки і мапи, друковані в „Ксьонжніци-Атляс" і передавав їх Райзерові до перепродажі. Арештований Пехоцінський признався до вини. Слід згадати, що Пехоцінському поводилося матеріяльно дуже добре, бо крім платні 720 зол. місячно діставав ще високі ремунерації що три місяці. В афері є замішаних багато осіб.

— **Львівська хроніка.** З крамниці Я. Біндера при вул. Городецькій ч. 53 невідомі злодії вкрали два убрання, два плащі та один однострій для ученика. — До помешкання С. Розенблюма при вул. Городецькій ч. 23 намагалися вломити два злодії, яких завважив сторож Г. Шеремета. Повідомлений поліцай арештував обох: М. Хомянчика столяра і В. Козака слюсаря. — З пивниці М. Фрідмана при вул. Котлярській ч. 11 Я. Гущак намагався винести 8 кг. кави і 50 кг. мила, вартости 100 зол. Поліція арештувала Гущака. — Підчас шлюбу в одному львівському костелі Н. Котило замахнулася ліхтарем на священика і зранила його в руку. Її забрала поліція і відставила до шпиталю для умово хворих.

— **Смерть чотирьох робітників під звалищами горн.** В селі Вороцові пов. Городок обсунулася земля з шутром і засипала Павла та Михайла Стойка з Вороцова і двох робітників з Молошкович пов. Яворів. Усі чотири робітники згинули. До трагічної смерти дійшло тому, що Павло Стойко всупереч забороні громадського уряду поїхав з робітниками копати шутер.

— **Краєва хроніка.** При лісній дорозі в Бучині пов. Броди знайшли на дереві тіло 43-літнього селянина Пилипа Батюка з Ледохова пов. Дубно. На голові над правим ухом була рана. Тому здогадуються, що його вбили невідомі напасники і повісили тіло на дереві, мовляв він скінчив самогубством. Влада веде слідство. — Василь Кухарчик з Лукового пов. Лісько виїхав зі своїм 10-літнім сином Дмитрусем до ліса по дерево. Нагло зірвалася велика буря, зломила дерево, яке впало на хлопчину і вбило його.

— **Смертний присуд у Коломиї.** Перед трибуналом окружного суду в Коломиї скінчився проти Дмитра Ординчука, званого „новим Довбушом" та членів його ватаги. Трибунал засудив Д. Ординчука на кару смерти за вбивство гуцула Шуфлетюка з Жабя та ще двох осіб і за безліч нападів. Спільників Ординчука трибунал засудив: Миколу Сорука на 5 років вязниці. М. Матвійчука на 16 місяців, Василя Ігнатюка на 2 роки, Івана Кермарчука на 4 роки, Федора Лининського на 14 місяців, Івана Косопрука на 3 і пів року вязниці.

— **Дві пожежі.** В Монилівці пов. Зборів згоріла стодола зі збіжжем Матвія Пащака. Вогонь перекинувся на сусідні будинки і теж їх знищив разом зі збіжжам. Згоріла теж одна корова. Загальна шкода сягає 2.500 зол. Причиною пожежі необережність з вогнем. — В Озірній пов. Зборів згорів дах хати С. Мілера. Вогонь постав з приводу лихої будови комина.

— **Недужі мусять носити воду.** „Красная Звезда" гостро критикує діяльність военного комісаря в одному з військових шпиталів у забайкальській военній окрузі Рубльова. У шпиталі недужі мусять самі обслугувати себе, ходити по воду, по харчі, а деколи мусять помпувати воду, бо водопроводи не функціонують тому, що динамомашини ушкоджені. Лікарі, оглядаючи недужих, вписують до історії недуги букви „к. в." (качать воду), себто недужим можуть наказати помпувати воду. Між обслугою нема дисципліни. І так одна сестра цілу добу не видавала лікарств. Вину за такий стан у шпиталі складає щоденник на „ворогів народу". Ком. Рубльов нічого не робить, щоб усунути такий стан.

— **Сильний буревій** лютував цілу добу на побережжі Румунії і заподіяв великі шкоди. Буревій зірвав у Констанці чотири кораблі і кинув ними об скалу та поважно їх ушкодив. Корабель „Гар Кармель" розломаний на двоє. В новій пристані Тасавль затонув корабель „Жілет". По кількагодинній боротьбі з хвилями вдалося врятувати залогу. Пристань Констанца та інші прибережні міста поважно ушкоджені.

— **Великі зложжа вугілля** відкрили совітські геольоґи під проводом Клунікова 48 км. від Мурґав, над кордоном Афганістану. Комісія ствердила, що зложжа вугілля надаються до промислової експльоатації і з тією метою почали вступні праці.

— **Новий тип кисневої маски,** призначеної для летів на значній висоті, винайшов — як запевняє „Красная Звезда" — науковий інститут для летунських справ. Нова маска є куди менша розмірами і величиною від дотепер уживаних масок, при чому віддихати можна без ніяких перешкод. Далі орган червоної армії запевняє, що совітські летуни дістануть нові однострої, лекші і тепліші від дотеперішних.

— **Заручини правнучки Наполеона.** В Льондоні відбулись заручини кн. Марії Кльотильди Бонапарте з російським емігрантом, б. старшиною царської ґвардії Сергієм Вітте. Княжна Марія Кльотильда Бонапарте є правнучкою Наполеона. Її мати Климентина є донькою бельгійського короля Леопольда II. Правнучка Наполеона має 26 років та є дуже гарна й енергійна. Її брат претендує до престолу Франції. Родина Кльотильди не згодилася на ці заручини.

— **Клопіт дипльоматів за вбивство французького старшини.** Підчас суперечки в Антіохії в Сирії турецький підстаршина застрілив французького поручника Шабо. До сварки дійшло тому, що поручник вилаяв трьох стрічних вояків за те, що вони не хотіли його поздоровити. Вояки оповіли про інцидент свому [illegible] старшині, який здогонив француза і вистрілом з револьвера вбив його. Тепер французький і турецький посли ведуть переговори в цій справі і Франція домагається гострої кари.

— **Черниці без чернечого одягу.** В Японії повстав новий католицький чернечий чин під назвою „Сейґе-Кай", Сестер Богоматері. Черниці згаданого чину не будуть носити чернечого одягу, лише японський стрій, щоб лекше придбати собі японське громадянство.

— **Склад зброї та муніції** вартости 100.000 долярів викрила поліція в куцелзій місцевости Сан Антоніо в Мексику. Зброя була призначена для мексиканських революціонерів. Поліція арештувала двох мешканців дому, в якому викрито склад зброї.

— **Ріжні вісти.** Недалеко Констанци впав до озера військовий гидроплян. Згинули чотири особи. — Між Шабле і Сен Фльорентін згинув у самоходовій катастрофі п. Рабо, заступник шефа кабінету міністра скарбу Маршандо. — У Відні помер нагло на удар серця б. [illegible] Шушніґ, батько б. канцлера Шушніґа

—o—

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „ГЕГЕННА"

Польська фільма на підставі повісти популярної авторки Мнішкувни, що витискала сльози читачам і глядачам своєю „Прокаженою". [illegible] той тип літератури, в якому можна як у крамниці відважити 10 дека сентименту і 10 дека [illegible] винної жертви, знаючи, що така-то сполука [illegible] найгостріше надається на перекладанець [illegible] сердець спрагнених трагедій. В оцій фільмі бачимо трагедію 17-літньої дівчини, що має [illegible] повноліття перебрати хутір у спадщині по своїй мамі. Нею опікується її вуйко — 40-літній борсук, закоханий у ній, з непохитним заміром оженитись з нею. Дівчина закохується у [illegible] ськім дідичі — молодім... князю, який теж її [illegible] хає і хоче з нею одружитись. Трагедія [illegible] над цілим домом тимбільше, що вже стара циганка виворожила дівчині „кров". Фільм [illegible] нається страшенною смертю матері і [illegible] реходить у мельодраму. Є в ній теж веселі комічні постаті. Уся атмосфера „великосвітомі" [illegible] летун грає чудово на скрипках, князь-дідич [illegible] фортепіяні. Сцени черґуються так швидко і так, як цього собі бажають дієві особи: коли дівчата хотять бачити князя, то він уже мчить на коні, коли князь посилає за своєю нареченою, [illegible] на в тій самій хвилині входить до кімнати. [illegible] личезний бір, куди рідко хто ходить, [illegible] кусень звичайного парку, — цигани так і [illegible] нуть переодягненими акторами. Але хто хоче плакати у кіні — має нагоду. Може навіть [illegible] кати за тим, що минули гарні часи [illegible] князів, гарних як кінові аманти, які готові вмерти для коханої дівчини

—o—

✠ Посмертні згадки

ЯКІВ КОСОНОЦЬКИЙ.

В суботу 22. ц. м. відпровадили ми на вічний спочинок бл. п. Якова Косоноцького, б. поручника У. Г. А., члена „Молодої Громади", прокуриста Земельного Банку Гіпотечного у Львові.

Яків Косоноцький уродився 1892 р. в [illegible] ві, в міщанській родині. Гімназію скінчив у Перемишлі, де здав іспит зрілости у 1913 р. [illegible] ничі студії розпочав у Львові, але перервав їх через военну завірюху і виїхав до Відня. По розпаді Австрії вступив до Української Галицької Армії і як поручник повнив службу у [illegible] марні та згодом в інших місцевостях. [illegible] цем попав у польський полон і його вивезено до табору в Стшалкові. Побут у таборі [illegible] підірвав його здоровля. Повернувшися з [illegible] ну, студіював в українськім університеті у [illegible] ві, де і скінчив права. Короткий час працював у Задатковій Касі в Щирці, а від 1921 р. в Земельнім Банку Гіпотечнім у Львові, де в 1931 р. [illegible] прокуристом, у 1934 р. начальником [illegible] ства банку, і на цім становищі працював аж до осени 1938 р., коли його звалила важка недуга.

Сумлінний у виконуванні своїх службових обовязків, лагідної вдачі, ввічливий і [illegible] вий у поведінці, тішився симпатією і [illegible] товаришів праці і всіх, що його знали. [illegible] знаний ширшому загалові, був [illegible] малянином, що живо цікавився [illegible] ським життям і не жалував теж [illegible] на загальні цілі. Був членом [illegible] інських товариств у Львові. — В. Й. Ш.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

ЛЬВІВ. ГАСМОНЕЯ — СЯН 3:0 (1:0). Цим разом Сян не міг на шастя нарікати, очевидно, якщо жахливу негоду з пронизливим студеним дощем можна теж уважати шастям. Та шастям називаємо це, що при знаменитій грі жидівської дружини та при її безпощадній, гнітучій переваі у другій половині, Сян отратив лиш двоє воріт. Правда, мав Сян теж і пеха, а саме двічі три незвичайно догідні підворітні невикористані ситуації та одну 100 відсоткову певну нагоду, коли Березовський по ідеальній, легкій подачі Турка опинився сам, віч-на-віч із воротарем та зі замкненими очима міг штурхнути мяч перед себе і він напевно був би спинився в сітці. Яким чином Березовський зумів із двох кроків кинути мяч за яких 8 м. в авт — це вже його тайна. Дозволимо собі на здогад, що якби Сян був здобув ці ворота (при кінці 1-ої полов. при легкій своїй переваі) то у II. пол. гра могла дещо інакше виглядати. А так промочені до нитки, промерзлі до кости, змагуни Сяну зневірені у II-ій половині у свої сили, вже лиш плентолися по грищі — не грали. За це не винуємо змагунів, лиш у першу чергу провід: як можна було при такій негоді веліти дружині грати ввесь час в одних і тих самих светерах (кожний важив бодай зо 3 кг. разом із водою) та штанцятах. Гру серед таких умовин годі назвати спортом, що гартує тіло, бо вона радше була зближена до самовбивства. Як довідуємося, Турек, якому лікар велів кілька хвилин перед кінцем зійти з грища, справді дістав т. зв. „постріл" і його мусіли відтак у шатні відтирати. Зійшли теж при кінці перерві: Дигдалевич і Партика. Не хочемо таким чином оправдувати сяновиків, бо як вони, так теж і гасмонейці майже подеревіли на грищі. Вони теж разом із сяновиками просили суддю перервати змагання, одначе суддя на це не погодився. На програну Сяну нема жадного оправдання. Сян програв, бо був рішуче гіршою дружиною. Найважніше це, що перемиська дружина ватратила свою досі найрізнороднішу зброю: фізичну кондицію. Сподіємося, що зимову перерву Сян зуміє якслід використати на поправу кондиції.

Найкращою частиною перемиської дружини була залога, яка в немалій мірі причинилася до того, що Сян не програв у вищому відношенні. Також оба воротарі: Лещинський (який боронив лиш не цілих 10 хвилин) та запасний Мандзюк — сповнили теж якслід своє завдання. Пропущених воріт не могли вони боронити.

Поміч Сяну, давніше найкраща частина дружини, вчора була найслабша. Напад за довго придержує мяч, повільний у грі й повільний у думці, так що противник заздалегідь відгадував пляни нападників Сяну.

Гасмонея грала д. добре. Її найкращою частиною була поміч, відтак залога. Напад, по старому, добрий у полі, під воротами безрадний.

Хід гри: Гра починається в дуже гострому темпі. Приблизно 10 хв. рівнорядна гра, відтак чимраз сильніше починає натискати, одначе її напад не використав багато догідних ситуацій. Сян обмежується лиш до рідких випадів. Щойно 15 хв. перед кінцем Сян переходить до протинаступу, одначе своєї переваги Сян не використав. Дві хвилини перед кінцем Березовський не використовує ідеальної нагоди, зате Гасмонея здобуває майже при самому кінці з випаду перші ворота.

Друга половина — це іноді тренінг на ворота Сяну. Якому не стало цього підбадьорливого чинника в боротьбі, що ним могли бути здобуті в першій половині ворота. Решту робить дощ і студінь. Не зважаючи на велику перевагу, Гасмонея здобуває ще лиш двоє воріт. Ворота для Гасмонеї здобули: Пінус 2 і Шлеф.

Суддював д. добре п. Курцвайль. Видців з уваги на негоду ледве к. 1000.

ГОСТИНА УКРАЇНИ В ЗОЛОЧЕВІ.

ЗОЛОЧІВ. **УКРАЇНА — РУСАЛКА 13:1 (7:1).** Україна, використовуючи вільний від мистецьких гор тиждень, виїхала в неділю до Золочева, в гостину до тамошньої Русалки, наймолодшого українського спортового товариства. Україна виступила в такому складі: Іжура, Михалишин, Мікльош; Каретинський, Найман, Горецький; Тизьоля, Богурат, Мікльош, Своцень II, Кутин. Русалка виступила із запасним воротарем та без свого найкращого заложника Кучинки. Ворота для України стріляли: Своцень 6, Мікльош 4, Нойман із пова 1 та Богурат, для Русалки одинокі ворота здобув Горчак.

Русалка грала д. завзято, одначе несилі була справитися з виступом технічно й тактично на ціле кращої України. Дуже жертвенно грав воротар Русалки, який урятував свою дружину перед ще вищою програною. Та взагалі слід відмітити, що Русалка грала [illegible]. На це зложилось не лиш фатальне [illegible] грища та цілий дощ, але в першу чергу тремка перед рутинованим, сильним противником.

Перед змаганнями відбулося привітання львівської дружини, підчас якого оба провідники дружин обмінялися взаємними дарунками: Русалка дістала від України статуетку, Україна дістала памятний прапорець.

ІНШІ ВИСЛІДИ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ

ЛЬВІВ. **РКС — РЕСОВІЯ 1:1 (0:0).** Ворота для Ресовії здобув Врубель, для РКС-у Дайчман. Підчас змагань воротар Ресовії Мазур зломив ногу Паламарчукові (РКС). Суддював п. Вяуховський.

ЛЬВІВ. **ЧОРНІ — КОРОНА 3:0 (1:0).** Ворота для Чорних здобули: Журковський, Немец та Адамович. Суддював інж. Хомишинець.

ЛЬВІВ. **ЮНАК — ЛЄХІЯ 2:1 (1:0).** Ворота для Лехії здобув Книжницький, для Юнака Кручек. Суддя п. Равх.

ЯРОСЛАВ. **ВКС — ПОЛЬОНІЯ 3:1 (1:1).** Ворота для ВКС-у здобули: Міхаліс, Домборовський і Тишарський, для Польонії Подвишинський. Суддя п. Шиба.

СТРИЯ. **ПОГОНЬ — ПОГОНЬ І. Б 3:3 (1:1).** Ворота для стрийської дружини здобули: Гофман, Лапчук і самовбивчі, для львівських Матіяс II. 2 і Казімірович.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

1)	Юнак	10	14: 6	21:1[illegible]
2)	**Україна**	**9**	**13: 5**	**25:12**
3)	В. К. С.	9	12: 6	22:11
4)	Корона	11	12:10	18:29
5)	Погонь І. Б.	10	11: 9	19:16
6)	Чорні	9	10: 8	18:16
7)	Ресовія	9	10: 8	22:21
8)	Погонь Стрий	10	9: 9	30:18
9)	Гасмонея	10	9:11	13:17
10)	Польонія	9	8:10	14:23
11)	Лехія	8	7: 9	11:11
12)	Р. К. С.	10	6:14	6:12
13)	**Сян**	**8**	**2:14**	**6:28**

У цій табелі не признаємо недокінчених змагань Лехія — Ресовія і Лехія — Сян.

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

СТРИЯ. **СКАЛА — СТШЕЛЄЦ (Борислав) 3:1 (2:1).** Змагання за мистецтво А-кляси дрогобицької підокруги. До цих тяжких змагань зі сильним і репомованим противником виступила Скала в складі: Малецький, Держко, „Тонько"; Котурбач, Снігура, Матульський; Піта, Держко II, Заплатинський, Сварок, Гороховшка. Ці змагання відбулися серед дощу і пронизливого холоду. В нашій дружині на окреме відзначення заслуговує Малецький на воротах, ціла лінія помочі й залога. Напад грав у полі добре, швидко добував терен, але у підворітних ситуаціях безрадний і тяжко рішається на стріл.

Гру почав Стшелєц і перевагу, яку з місця добув, вдержав продовж 15 хвилин. У цифровому використанні тієї переваги перешкодила знаменита гра нашої оборонної трійки, зокрема воротар Малецький. Згодом гра вирівнюється. Скала підбадить часто під ворота противника, але щойно в 25 хв. Гороховшка здобуває перші ворота. Вісім хвилин пізніше Держко II. ефектовною головкою підвищує вислід на 2:0. Чотири хвилини пізніше, Стшелєц з очевидного офсайду здобуває перші й останні ворота. Після перерви Скала накидає гостре темпо і здобуває замітну перевагу. В 55 хвилині Заплатинський стріляє треті ворота (з карного) й устійнює вислід дня.

Суддя п. Тарчинський зі Львова.

ІНШІ ВИСЛІДИ А-КЛЯСИ:

Кадіма — ТУР (Борислав) 5:1.

ДРОГОБИЧ. **Стриянка — ТУР (Дрогобич) 2:2 (1:0).**

В табелі веде Кадіма перед дрогобицьким ТУР-ом і Стшельцом. Скала займає тепер 4 місце. Два останні місця займають ТУР (Борислав) і Бетар.

УКРАЇНСЬКІ ДРУЖИНИ ОСІННІМИ МИСТЦЯМИ Б-КЛЯСИ.

СТАНИСЛАВІВ. **ПРОЛОМ — ЄДНОСЬЦЬ 4:0 (4:0).** Мистецтво станиславівської Б-кляси. Ворота здобув Керанкевич (1) і Андрийшин (3). Змагання тривали лише 55 хвилин, бо дружина Єдносьці здекомплетувалася мабуть зі страху перед двоцифровим вислідом, на який могла собі дозволити добре диспонована сьогодні наша дружина. Пролом виступив до цих змагань зі сильною волею перемоги, бо був свідомий, що перемога дасть йому аванс на першунa табелі і мистця осінньої рунди. І справді дружина заграла дуже добре не зважаючи на незвичайно поганий терен, безупинний дощ і жахливий холод.

Суддював п. Ватемберг вірнесно.

ДРОГОБИЧ. **ВАТРА — ГАЗИ 1:1.** Нерішений вислід з одною з найсильніших дружин підокруги дав Ватрі осіннє мистецтво Б-кляси. Ватра грала д. добре в першій половині і здобула двоє воріт, з яких одні суддя зовсім безпідставно не признав. Ворота для Ватри здобув Колодрубець, для Газів Сироткін.

ЛЮБАЧІВ. **СКАЛА (Мостиська) — СТШЕЛЄЦ (Любачів) 1:0 (0:0).** Незвичайно цінна перемога, що дала Скалі осіннє мистецтво своєї групи. Ворота здобув Лебедович. Ці змагання зверифікувала підокруга як к-о для Скали, тому що Стшелєц виставив неуправненого гравця. Після метчу шумовиння намагалося побити

ПОЛЬЩА — НОРВЕГІЯ 2:2 (0:2).

Міжнародні футбольні змагання, що відбулися у Варшаві, закінчилися нерішеним вислідом, хоч першу половину Норвегія вела 2:0. У першій половині панувала рівнорядна гра, іноді з легкою перевагою норвежців, у другій половині замітно переважала Польща.

Норвежці були швидші від польських змагунів, технічно дуже добрі, при цьому гарно грали головами. У грі стосували вони систему „в". Дуже добрий воротар Йогансен. Оборона тверда, поміч виконала своє завдання якслід. Напад небезпечний. У польській дружині найкращою частиною була поміч. Оборона й воротар незлі. Найслабшою частиною був напад. Особливо слабо заграв Вілімовський.

Суддя п. Лингенус (Бельгія). Видців к. 20.000.

наших грачів, одначе поліція та любачівське громадянство до цього не допустило.

СТЕП — ЗОРЯ. Ці змагання не відбулися з уваги на атмосферичні умовини.

ЛЬВІВ. **УКРАЇНА II — ТШЛ II. 6:2.** Мист. Б-кляси.

ЮНІОРИ.

УКРАЇНА — РЕКОРД 3:0 в-о. Рекорд не явився на грищі, тому суддя віддиктав в-о.

ВІСТИ З БУКОВИНИ.

ЧЕРНІВЦІ. **Довбуш — Борохов 2:2 (0:1).** Нерішений вислід із найслабшою дружиною округи. Довбуш рішуче не може вважати для себе почесним. На Довбушеві слідно брак кондиції. Напад довбушівців програвав безліч ворітних нагод.

Юніори Довбуша програли 1:4 з Бмом.

У мистецтві II. кляси: **Мазепа — Лудома 2:1 (1:1).** Були це найважніші змагання сезону.

РЕКОРДОВА ПЕРЕМОГА БОКСЕРІВ УКРАЇНИ.

УКРАЇНА — ЧОРНІ 14:2.

Мабуть ніхто не сподівався такого погрому Чорних, віцемистця Львова. Найбільші оптимісти сподівалися 10:6 або нерішеної 8:8. Та наші боксери виявили, що витревала й послідовна праця мад собою дала якнайкращі успіхи. Вистане згадати, що 4 стрічі виграли наші змагуни к-о, Рудницький виграв високо на пункти. Дві стрічі виграла Україна в-о, але й без цього Пашин був би виграв із Адамком к-о. Один Левкович не виявив ще повної форми. Найкраще випав Помірко, який набрав віри у свої сили та ледви чи подався би перед якимнебудь противником у Львові. Ощудляк програв, але з Хростком, віцемистцем Польщі ніхто у Львові тепер не виграє.

Вага мухи: Тильо (У) виграв вокавером з причини браку противника.

Вага когута: Шоддра (У) знокавтував у першій рунді Мішука.

Вага пера: Рудницький (У) — Петек (Ч). Переміг на пункти кращий технічно Рудницький.

Легка вага: Ощудляк (У) піддався по першій рунді Хростковi.

Півсередня вага: Білий (У) виграв нокавтом у другій рунді зі Шорунгом (Ч).

Середня вага: Пашин (У) виграв в-о без противника.

Важка вага: Помірко (У) виграв у першій рунді, яка йшла в темпі легкої ваги, нокавтом із Бовком.

Видців д. багато.

РЕЧИНЦІ БОКСЕРСЬКИХ МИСТЕЦТВ Б-КЛЯСИ.

З великим трудом удалося сплести Б-клясу. До мистецтв зголосилося 7 дружин, хоч Б-клясових клюбів є багато більше. Остаточно речинці мистецтв, які відбудуться в одній рунді без реваншів, такі: 20. 11. 1938. ЖРКС — Чорні II; Ресовія — Україна; Гевада — Гагібор. 27. 11. Лехія II — Україна; 4. 12. Гагібор — Лехія II; ЖРКС — Ресовія; Чорні II — Гевада. 8. 12. Україна — ЖРКС; 18. 12. Ресовія — Гевада; Гагібор — Україна; Лехія II — Чорні II. 26. 12. ЖРКС — Гевада. 8. I. 1939. ЖРКС — Лехія II. Чорні II — Гагібор. 15. I. Чорні II — Ресовія; Гагібор — ЖРКС. 22. I. Ресовія — Лехія II; Україна — Чорні II. 29. I. Гевада — Україна; Гагібор — Ресовія. 5. 2. Гевада — Лехія II.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Вівторок 25. X. год. 7.30 веч. „Галузка розмарину“.

Середа, 26. X. год. 7.30 премієра: „Остання новина“.

Четвер 27. X. год. 7.30 веч. „Остання новина“.

Театр Ріжнородностей.

Четвер 27. X. год. 7.30 веч. Експериментальний вечір д-ра Радвана.

Український театр Йосифа Стадника (сеньора).

СКАЛАТ:
25. X. Нітуш (зі Стефою Стадниківною)
26. X. Гриць.
27. X. Чарівна дівчина.
28. X. Хам.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ЗБАРАЖ:
25. X. Найвірніший чоловік.
26. X. Зоря над Почаєвом.
27. X. Орфей у пеклі.
28. X. На полі крови.

Зі Збаража вступить театр ще на 3 дні до Тернополя, потім до Золочева.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

МИКОЛАЇВ:
25. X. Гетьман Полуботок.
26. X. Невольник.

РОЗДІЛ:
27. X. Безталанна.
28. X. Пісня Бескиду.
29. X. Мати наймичка.
30. X. Гетьман Полуботок.
31. X. Невольник.

ЖИДАЧІВ:
1. XI. Безталанна.
2. XI. Пісня Бескиду.
3. XI. Дай серцю волю...

Вистави в дрогобицькім повіті відкликаємо з причин від нас незалежних.

КІНА.

АДРІЯ: „Дорога до слави“; „Північ кличе“.
АПОЛЬО: „Геєнна“.
АТЛЯНТИК: „Єзавель“ з Беті Дейвіс.
БАЛТИК: „Фордансерки“, Вмаршування польських військ у Заольжя.
ВАНДА: „Королева Вікторія“, „Бурхлива молодість“.
ҐРАЖИНА: „Правда перемагає“ (Павло Муні), „Крила над Гонолюлю“.
ЕВРОПА: „Марко Польо“ (Ґейрі Купер).
КАСІНО: „Золотоволоса“ з Джанетою Мекдоналд.
КОПЕРНИК: „Парижанка“ з Даніелею Дарі.
МАРУСЕНЬКА: „Друга молодість“.
МЕТРО: „Шулерія романа“, „Магічний ключ“.
МІРАЖ: „Стрінулися в Парижі“.
МУЗА: „Пані Валевська“.
ПАЛЯС: „Чардаш“ із Секе Сакалем.
ПАКС: „Верес“.
РАЙ: „Щаслива 13-ка“ (комедія).
РІЯЛЬТО: „Пригоди в Тиролю“.
РОКСІ: „Олімпіяда“
СВІТ: „Роз Марі“, „Тайна панни Бріннер“.
СТИЛЕВЕ: „Павел і Гавел“ і ревія.
ТОН: „Морські розбишаки“, „Жовтий пірат“.
УТІХА: „Пострах Монголії“ та ревія.
ХІМЕРА: „Прокаженна“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вул. Маріїнська)
„Канцлер Гітлер у Римі“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „СВЯТОВІД“:
(вул. Коперника ч. 11 дім ф-и Кальм і Син)
„Версаль. Фонтенебльо“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 25. жовтня 1938.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 7.45 Руханка, 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Орх. музика, 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Очі астрономів, гутірка для старших дітей, 11.15 Еспанська музика з пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Популярна музика з пл., 14.30 Батьківський порадник, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Львівська біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 „Маю 13 літ“ повість для молоді, 15.15 Радіотехнічні новини, 15.30 Музика сальон. орх., 16.00 Полудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.15 Фін.-госп. актуалії, 16.25 Форт. рецітал, 16.55 Догляд над пацієнтами у затяжних недугах, 17.10 Паганіні: Квартет д-дур на скр., альтівку, віол., гітару, 17.30 З піснею по краю, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Гра в карти, фейл., 18.15 Для села: **Збір овочів призначених на продаж, в українській мові виг. інж. Р. Паньків,** Нар. музика з пл., 18.30 Авдиція для робітників, 19.00 Розр. концерт; орх., спів, 20.40 Веч. денник, метерольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Концерт: орхестра, скрипка, 22.00 Польсько-словацький союз у літературі, 22.15 Спів. рецітал Мерседес Капсір, 22.40 Славянська література Міцкевича в новім виданні, 22.55 Інформаційна авдиція, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції, 23.15—23.55 Популярна музика з плит (Варшава II).

Середа, 26. жовтня 1938.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Муз. з пл., 7.45 Руханка, 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Добрийдень наймолодшим: „Оповідання білої курки“ та пісеньки, 11.00 Для шкіл: „Червона шапочка“ казка для молодших дітей, з музикою, 11.25 Фрагменти з оп. „Кармен“, пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. авдиція, 14.00 Симфонічна муз. з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Наш концерт, авд. для дітей, 15.30 Орх. музика, 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.15 Моя дитина в новій школі“, 16.30 Концерт солістів: форт., віол., 17.05 Польські військові формації перед здобуттям незалежности, 17.20 Словно-муз. авд.: скрипка, віоли, дві гітари, арфа, вібрафон, спів, 17.56 Авдиція, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Молодь перед мікрофоном „У міськім заведенні опіки над дітьми“, 18.30 Гутірка про мову, 18.40 „Аниція та життя“ радіоповість, 19.00 Розривковий концерт, 20.35 Вечірній денник, метерольогічні вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Молоді літа Шопена“, 21.45 Поезія золотого віку, 22.00 Спорт, 22.05 Танкова музика, спів, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції, 23.15—23.55 Грає Губерман, пл. (Варшава II.).

Четвер, 27. жовтня 1938.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8. Авдиція для шкіл, 8.10 Популярна муз. з п., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 „Монюшко“ — муз. порапок для всеклодних шкіл, 11.25 Массенетові суїти з пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Концерт бельканьо, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Львівська біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Світ у кольорах, 15.15 Клопоти і ради: „Дитина не хоче їсти“, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.15 У сьомій гуті, гутірка для ліцеальної молоді, 16.35 У музикальним домі: спів, форт., 17.20 Суспільність єсківів, 17.30 Пісні у супр. форт., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Зимове кормлення худоби, Музика з пл., 18.30 Про титули муз. творів, 19.00 Концерт: орх., форт., 20.35 Веч. денник, метерольог. вістки, спорт, Програма на завтра, 21.00 На чому основується ашлєз господарської перебудови, 21.10 „Відвідки та поет“ ком. оп. Фрадра у вик. артистів театру ім. Виспянського з Катовиць, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Травем. з життя, 22.25 Про фестіваль сучасної музики в Льондоні, 22.35 Літер. фрагмент: „Лад серця“ Ю. Анджеєвського, 23.05 Закінчення авдиції, 23.05—23.35 Танкова музика. (Варшава II.).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 25. жовтня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Увертури та вальси, 19.00 Твори Россіні та Респіґі, 20.10 21.00 Цвіти й кохання, весела китиця мельодій, БІЛГОРОД 20.00 Спів, 20.30 Камер. музика, БУДАПЕШТ 12.05 Балалайки, 18.30 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 „Кармен“ оп. Бізета, ВІДЕНЬ 12.00 15.45 19.00 Розр. музика, ГАМБУРҐ 19.00 20.00 21.00 „Кармен“ оп. Бізета, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.30 Пісні судетських композиторів, 22.30 Соната д-дур Моцарта, КЕНІҐСБЕРҐ 19.00 20.00 21.00 „Кавалір Срібної Рожі“ оп. Р. Штравса, ЛЯҐТІ 19.30 20.00 „Кармен“ оп. Бізета, МІЛЯНО 17.15 Скрипка, 19.30 20.30 Розр. музика, 22.00 Камер. концерт, ОСЛЬО 20.30 21.00 Богослуження ес-дур Шуберта, ПАРІ ПТТ 21.30 22.00 23.00 „Кашапр“ літ. драма Ф. Касадесуса, РАДІО ПАРІ 18.10 Легка музика, 19.00 Пісні, 21.15 22.00 23.00 Театр Улви: „Пан Ікс“ ком. Аміо, „Ля променад ді прізоньєр“ ком. Біншона, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 23.00 „Ліоли“ оп. Муле.

Середа, 26. жовтня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 18.00, 19.00 Розр. музика, 20.10 Моцартівський концерт, 20.30, 21.00 Веч. концерт, орх., орт., БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.00 Нар. пісні, 22.20 Скрипка БЕРОМІНСТЕР 20.00 Симф. концерт, 21.40 22.00 Швайцарські нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05, 21.10 Циг. муз., 20.10 Військ. орх., 22.00 Симф. концерт, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30 Для молоді, 16.00 „Кава по віденськи“ веселе пополудне, орх., сол., 18.20 Бетовен. сонати, 19.00 Нар. пісні, музика, 19.45 Актуальности, 20.10 Симф. орх., хор, 22.30 Розр. концерт, МІЛЯНО 17.15 Танк. муз., 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00 Пісенька, розр. музика, 22.00 Орх. концерт, РАДІО ПАРІ 18.00 Орх. концерт, 20.00 Пісня у перекрої століть, муз. гутірка, 21.15 Для молоді, РИМ 17.15 Скрипка, 19.30 Розр. музика.

Четвер, 27. жовтня 1938.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 20.10 Розр. концерт, 21.00 Танк. музика, БЕОГРАД 18.00 Циг. музика, 20.00 Спів, БУДАПЕШТ 17.00 Молодь співає, 18.00 Циг. музика, 19.15 Словацький і український комунікат, 19.25, 20.00 Солісти, 21.30, 22.00 Орх. концерт, ВЕЖА АЙФЛЯ 21.30, 22.00, 23.00 „Мальвіна“ оп. Гана, ВІДЕНЬ 12.00, 16.00 Розр. концерт, 15.30 Для дітей, 18.40, 19.00 Село грає та співає, вес. авд., 19.45 Актуалії, 20.10, 21.00 Втішайтеся життям, вес. авд., 22.00 Світовий концерт із Кельну, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 21.00 Симфонія ес-дур Брукнера, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00 Комедія, РАДІО ПАРІ 18.00, 19.00 Класичний театр, 21.15 Пісні, 21.30, 22.00, 23.00 „Арлезієнне“ оп. Бізета, РИМ 17.15 Форт., 21.00, 22.00, 23.00 „Турандот“ оп. Пуччіні, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.00 Легка музика.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, дня 24. жовтня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2.75 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	2.50 зол.
молоко	14—15 сот
1 кг. меду	1.50—1.75 зол.

Тенденція на масло та яйця сильна на молоко вдержана.

Оповістка.

Вп. п. мец. Іван Черкаський у Коломиї зложив на Рідну Школу квоту 10 зол. як невприйнятий гонорар від Всеч. о. Йосифа Проця у Снятині за оборону в карно-адміністраційній справі. **Кружок Р. Ш. в Коломиї.**

Товариство бувших українських вояків у Бельгії — Брукселя зложило на Т-во Охорони Воєнних Могил у Львові 114 бельгійських франків на будову памятника бл. п. генерала М. Тарнавського.

КУПНО — ПРОДАЖ

КОВДРИ у великім виборі поручає Вербіна Романової, Гродзіцьких 4 (побіч Ринку). 2166 4-6

ДЕРЕВЦЯ і корчі овочеві, оздобні, бози, рожі з Фредрівської Шкілки продає Секція Садівничо-Огородницька, Львів, Коперника 20/І. тел. 200-88. 2244 1-2

МЕШКАННЯ

КОМФОРТОВА умебльована кімната з центральним огріванням, бальконом, вживання лазнички, з повним, частинним утриманням або без — для пані або пана на становищі до винайму. Околиця техніки. Зголошення у крамниці „Іта“, Руська 1. 2237 1-1

ШУКАЮ кімнати з кухнею. Зголошення до Адмін. „Діла“ під „Надія“. 2239 1-2

ПРЕГАРНА полуднева кімната з осібним входом, з видом на пл. Бернардинську, з урядженням або без, з кухнею — до винайму. Пл. Бернардинська 2/ІІ п. праворуч. Тел. 212-41. 2242 1-4

РІЖНІ

СИТКА до пудерничок, розпилюючі, направляє прецизійно Центральна Дрогерія, Львів, Легіонів 43, напроти Великого Театру. 2138 7-32

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ. шиби, рами, оправа образів найдешевше — шклярство й СТЕЛЬМАХ, Коперника 22. тел. 245-73 2022 1-?

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
Тадей Сай
переніс лікарську канцелярію і ординує тепер в **ОЗІРНІМ (пов. Зборів)**

ОГОЛОШЕННЯ

Єдине заступництво штучних ніг алюмінієвих
„DESSAUTERA“
в Льондоні, поручає всякого роду протези під гарантією
— Робітня мех. ортопедична —
СТ. КОХАНЮК
Львів, ул. Фридрихів ч. 2

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 200-88.
Станиславів, 3-го Мая 4
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденції по	зол. 0.15
купно, продаж, вннайм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик · Видає Видавнича Спілка „Діло“ · З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів Ринок 10